

ПАГОНЯ

№ 33 (89)

14 – 20 кастрычніка 1994 г.

Кошт 50 рублёў

«Крадзі, Ігнась, пакуль савецкая ўласць», Альбо жменька нататак пра калыханы статок - ст. 3.

Польская паліцыя не знаходзіць дзейных мер у барацьбе нават з дробнымі злачынцамі з Усхода - ст.4.

Пакуль маўчаць нашыя гісторыкі, паміраюць апошнія сведкі і ўдзельнікі падзей - ст. 5,6.

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАННЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск – Варшава – Масква – Санкт-Пецярбург.

ЗАЯВА ГАРАДЗЕНСКАЙ АБЛАСНОЙ І ГАРАДЗКОЙ РАДАЎ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА ФРОНТУ «АДРАДЖЭНЬНЕ».

У сувязі з падзеямі, якія адбыліся ў Горадні ранняй 5-га кастрычніка перад будынкам гарвыканкаму, а таксама ў сувязі з распаўсюджваньнем ілжывых чутак пра гэтыя падзеі, Гарадзенская абласная і гарадзкая Рады БНФ «Адраджэньне» заяўляюць наступнае:

Упершыню ў шасьцігадовай гісторыі БНФ «Адраджэньне», у час выстаўленьня пікету на нашых прадстаўнікоў, а таксама на прадстаўнікоў Дэмакратычнага аб'яднаньня ветэранаў быў зроблены напад (парваны бел-чырво-белы сыцяг, частка нашых плакатаў) і распачата бойка. Гэта зрабілі прадстаўнікі праімперскіх, пракамуністычных арганізацый Горадні: ПКБ, Славянскі Сабор «Белая Русь», Саюз моладзі, гарадзкая арганізацыя ветэранаў, Саюз афіцэраў і іншых. Але гэтыя экс-

трэмсты атрымалі годны адпор з боку прадстаўнікоў БНФ і Дэмакратычнага аб'яднаньня ветэранаў. У той жа час мы ведаем, што большасць людзей, якія прысутнічалі пры гэтых ганебных падзеях з супрацьлеглага боку, былі ўцягнуты ў іх з дапамогай ілжывай агітацыі і падману.

Мы лічым, што падзеі, якія адбыліся, сведчаць аб тым, што праімперскія і пракамуністычныя сілы адчулі небяспеку для сябе з-за таго, што народ Беларусі пачынае адчуваць сваю годнасьць і адказнасьць за лёс Бацькаўшчыны.

Мы яшчэ раз нагадваем, што Беларускі Народны Фронт заўсёды стаяў і стаіць толькі за мірны шлях дасягненьня сваіх мэтаў. За намі праўда.

Грамадзяне Беларусі! Не дазволім утварыцца на нашай зямлі другому Карабаху.

ГІСТОРЫЯ ІМ НЕ НАВУКА

5 кастрычніка пасля тыднёвага перапынку аднавіла сваю работу сесія Гарадзенскага гарадзкога Савета народных дэпутатаў, якая павінна была вырашыць пытаньне перайменаваньня і вяртаньня гістарычных назваў некаторым вуліцам горада. Ёй папярэднічаў інцыдэнт, які паказаў, што пракамуністычна і праімперска настроеныя сілы Беларусі (прынамсі некаторыя іх члены) здольны даказваць сваю правату толькі з дапамогай кулакоў.

У гэты дзень прадстаўнікі Беларускага Народнага Фронту, альтэрнатыўнай ветэранскай арганізацыі, грамадзка-палітычнага аб'яднаньня імя К.Каліноўскага вырашылі выстаўць перад будынкам гарвыканкама пікет у падтрымку таго, каб назвы вуліцаў Горадні былі пазбаўлены палітычнага зместу. Але гэта не ўваходзіла ў планы прыйшоўшых на пляц больш паўсотні чалавек «левых»: членаў НРБ, Саюза Афіцэраў, Славянскага Сабора, ПКБ, ЛКСМБ, ветэранаў, якія ўбачыўшы бел-чырво-белы сыцяг, пачалі лямантаваць: «Вон отсюда, фашисты. Вам нечего тут делать. Сколько долларов вам заплатили?» А зразумевшы, што іх значна болей, пачалі дзейнічаць: штурхаць дэмакраты, хапаць за адзеньне, вырываць з рук і рваць плакаты і сыцяг, а некаторых біць кулакамі і нават палкамі, у выніку чаго рассеклі брыво прафесару Гарадзенскага медыцынскага інстытута А.Аст-роўскаму. Толькі кроў апошняга ахалодзіла пыл чырвона-карычневых. Напэўна, хапіла розузу ўсьвядоміць, што далейшае разьвіцьцё падзей можа быць не на іх карысьць.

Калі, як кажуць, інцыдэнт быў вычарпаны, з'явіліся супрацоўнікі міліцыі (цяжка паверыць, што іх калегі, пераапанутыя ў цывільнае, не былі дзесьці побач у час бойкі). Завадатары беспарадку пачалі пераконваць іх, што «всё началось» іх праціўнікі. Вінаватых не знайшлі (ці не сталі шукаць?).

А потым была сесія. Пачалася яна з зачытаньня старшынёй гарсавета Г.Крупенка зварота гарадзкога арганізацыі саюза «Ачышчэньне» да дэпутатаў, у якім патрабавалася зьняць з парадку дня сесіі пытаньне аб перайменаваньні вуліц «ініцыяванае» течениями правого толка». Маўляў, яно падзяляе жыхароў Горадні на два варажых лагера, а станоўчае вырашэньне яго запатрабуе значных сродкаў, якія б можна было накіраваць на паляпшэньне дабрабыту людзей.

Своеасаблівым адказам «ачышчэнцам» можна лічыць выступ намесьнікам старшыні гарвыканкама, старшыні гарадзкой тапанімічнай камісіі А.Мілінкевіча. Ён нагадаў дэпутатам, што і заканадаўства краіны, і адпаведныя рашэньні вабласнага і гарадзкога Саветаў рэкамендуюць мяняць палітызаваныя назвы вуліц, і што вызначэньнем таго, якія з іх трэба пераймяноўваць займаецца камісія ў складзе 24 чалавек, сярод якіх тры прафесары, 6 дацэнтаў – людзі розных палітычных поглядаў. Аляксандр Уладзіміравіч падкрэсьліў, што насельніцтва пераважна абыякава ставіцца да перайменаваньня. Ён была выказана нязгода з тым, што прапануемыя назвы антысавецкія, паланістычныя, русафобскія. Ён, у прыватнасьці, паведаміў, што беларус па нацыянальнасьці, і што ніхто не зьбіраецца мяняць назву вуліцы Карбышава, які з'яўляецца ўдзельнікам абароны Горадні ў чэрвені 1941 года, а той жа Пажарскі – не паплечнік Мініна, а афіцэр, які загінуў у 1938 годзе ля возера Хасан. Па словах спадара Мілінкевіча, выдаткі, зьвязаныя з перайменаваньнем, мізэрныя, і нават знойдзца спонсары, якія прафінансуюць яго. Выказаўшы павагу да ветэранаў, іх рабоче па патрыятычнаму выхаваньню моладзі, ён сказаў: «Нельга выхаваць патрыятызм толькі на глебе Вялікай Айчыннай вайны».

У падтрымку прапаноў тапанімічнай камісіі выказаліся дэпутаты гарсавета Ю.Мацко, У.Волкаў, А.Чырун, дэпутаты аблсавета А.Пяткевіч, В.Задаля, нагадаўшы прысутным, што ў той жа Расеі мяняюць ня толькі назвы вуліц, але і гарадоў. А Т.Маліноўская прапанавала стварыць часовую камісію па збору сродкаў на перайменаваньне вуліц і заклікала адмовіцца ад палітычных гульняў.

Супрацьлеглыя думкі выказаны А.Філінам і Г.Гірасам, апошні нават прапанаваў аб'явіць мараторый на дзейнасьць гарадзкой тапанімічнай камісіі.

Потым пачалося галасаваньне. Больш за 61 дэпутата (колькасьць галасоў, необходимая для прыняцьця станоўчага рашэньня) выказалася за тое, каб вуліца Учхозаўская насіла імя Я.Кахановскага, заснавальніка адзінага ў рэспубліцы Гарадзенскага заапарка, Чапаева – імя М.Васілька, беларускага паэта, які ў свой час жыў на ёй, бульвар 60 год Кастрычніка – імя Я.Купалы, а вуліца і завулак Я.Купалы назву Купальская(-і).

РАЗВІТАНЬНЕ.

Фатаграфаваньне А.ЎЛАДАСЕВІЧ.

Двух галасоў не хапіла для вяртаньня вуліцы Р.Люксембург яе ранейшай назвы Ф.Грын-кевіча, рэлігійнага дзеяча, педагога, першага кіраўніка Гарадзенскага гуртка беларускай моладзі, трох – каб вуліца Пажарскага па-ранейшаму называлася ў гонар К.Бекеша (венгр, палітычны і вайсковы дзеяч Вялікага Княства Літоўскага), чатырох – для перайменаваньня вуліцы Бялінскага ў К.Агінскага і дзевяці – каб Сацыялістычная зноў насіла імя слаўтага князя Вітаўта.

P.S. Як паведаміў начальнік аддзела ўнутраных спраў Ленінскага райвыканкама Горадні А.Савошчык, кримінальная справа па інцыдэнце, які адбыўся 5 кастрычніка на плошчы Леніна, не ўзбуджалася, бо пацярпелымі не пададзена адпаведнай заявы.

Хочацца думаць, што адбыўшаеся – не факт мясцовага значэньня, бо ў гэты дзень упершыню за час існаваньня незалежнай Беларусі падчас высьвятленьня адносін паміж палітычнымі праціўнікамі пралілася кроў. Упершыню «левыя» вырашылі даказаць сваю правату з дапамогай сілы. Што гэта: агонія ці рэпетыцыя новых метадаў барацьбы? Калі першае, дык неж выцёрпі, а калі другое, то гэта ўжо небяспечна. Шлях да канфрантацыі, супрацьстаяньня можа прывесці да расколу грамадства на два сапраўды варажых лагеры. Малая кроў можа пацягнуць за сабой вялікую. А можа не ў назвах вуліц ці дзяржаўных сымблях тут справа? А ў тым, што «левыя» здаюць сваі пазіцыі і губляюць прыхільнікаў, а раскол у іх шэрагах узлаваў іх, і яны вырашылі, паказаўшы зубы, прыцягнуць да сябе увагу грамадзкіх? Дык маскоўскія падзеі гадавой даўнасьці паказалі, да чаго гэта даводзіць.

ШТО ГОД НАСТУПНЫ НАМ РЫХТУЕ?

Як паведаміў першы намесьнік Старшыні праўленьня Нацбанка М.Кузьміч, з 1-га студзеня 1995 года мяркуецца адмяніць абмежаваньне для юрыдычных асоб на абнаўленьне грошай з рублёвых рахункаў, якое дзейнічае зараз. На яго думку, гэта ненармальна зьява, калі для наяўных грошай існуе адзін курс даляра, а для безнаяўных – другі. Па словах М.Кузьміча, супраць прыняцьця рашэньня выступае Міністэрства ўнутраных спраў, але Нацбанк зьбіраецца адстойваць сваю пазіцыю.

На думку экспертаў, магчымасьць безперашкоднага перавядзеньня «нал» у «безнал» і наадварот аблегчыць «адмыканьне» грошай цэнявымі і мафіёзнымі структурамі, але гэта меншае зло, чым існаваньне ў адной краіне, па сутнасьці двух валют – наяўнай і безнаяўнай.

Гандаль за валюту пасля 1-га студзеня 1995 года будзе забаронены. Рашэньне аб гэтым нядаўна прыняў Нацбанк Беларусі. Усе валютныя секцыі крамаў будуць весці на гандаль за беларускія рублі. На думку кіраўніцтва банка, гэта павінна садзейнічаць умацаваньню курса нацыянальнай валюты.

АЎГУСТОЎСКІ КАНАЛ БУДЗЕ ДЗЕЙНІЧАЦЬ?

5-7 кастрычніка на Гарадзеншчыне знаходзіўся прадстаўнік ААН М.Каханэ, якога суправаджаў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі А.Дарафёяў. Мэта візіту – азнаёміцца з магчымасьцю рэканструкцыі Аўгустоўскага канала, які злучае польскія і беларускія рэкі і мог бы выкарыстоўвацца суседнімі краінамі ў сфэры гандлю і турызму. Беларускі бок распрацаваў практна-сметную дакумэнтацыю ў цэнах 1991 года па рэканструваньню сваёй часткі воднай артэрыі, але з-за фінансавых цяжкасьцяў работы па яго аднаўленьню былі спынены.

Пад час візіту разглядалася магчымасьць аказаньня фінансавай дапамогі міжнароднымі арганізацыямі (ААН, ЮНЭСКО) па рэканструкцыі трох кіламетраў беларускага адрэзку Аўгустоўскага канала.

З гэтай нагоды М.Каханэ сустрэўся з першым намесьнікам старшыні Гарадзенскага аблвыканкама М.Калачэям, старшынёй вабласнага камітэта па экалогіі П.Путро, зацкаўленымі асобамі з польскага боку, азнаёміўся з адпаведнай літаратурай, пабыўаў на самім канале.

А.ДУК.

Захавалі свае назвы таксама вуліцы Ўрыцкага і Ціміразева. За перайменаваньне іх у Залатарскую і Станіславава прагаласавала адпаведна 52 і 42 дэпутаты.

Як бачна, вынік сьціслы. Але будзем спадзявацца, што хутка прыйдзе час, калі ў абарону таго, каб горад меў сваё, непаўторнае аблічча, выступаць не дзесьці ці сто яго жыхароў, а ўсё насельніцтва, і ў яго хопіць розуму выбраць дэпутатамі людзей, якія бласпярнялі адраджэньне гісторыі і культуры Горадні, усёй Беларусі.

А.ДУК.

Рэжым бязмытнага гандлю з Расеяй падоўжаны да новага года – аб гэтым заявіў міністр зьнешнеэканамічных сувязей М.Марыніч. Як вядома, Расейскі бок адмяніў мыта на гандаль з Беларуссю ў чэрвені гэтага года, ў сувязі з падпісаньнем пагадненьня аб аб'яднаньні фінансавых сістэм краіны. Тэрмін дзеяньня бязмытнага рэжыму гандлю з Беларуссю скончыўся 1 кастрычніка. На мінулым тыдні М.Марыніч і віцэ-прэм'ер В.Кокараў адляталі ў Маскву, дзе ялі перамовы з расейскімі віцэ-прэм'ерамі А.Шохіным і С.Саскаўцом. У выніку было дасягнута пагадненьне аб падаўжэньні бязмытнага рэжыму яшчэ на 3 месяцы. Пытаньне аб рэжыме гандлю на 1995 год застаецца адкрытым. Беларусі баку не ўдалося пераканаць расейцаў захаваць на будучы год клірынгавы тавараабмен паміж дзьвюма дзяржавамі.

СІМ

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

МЭТЫ І ЗАДАЧЫ БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ПАРТЫІ

Беларуская нацыянальная партыя (БНП) - пераемніца нацыянальна-дэмакратычных і хрысціянска-дэмакратычных традыцый, што існавалі на Беларусі перад прыходам сталінскага генацыду.

БНП узнікла ў выніку яснага пераўтварэння Нацыянальна-дэмакратычнай партыі Беларусі (НДПБ), перапрацоўкі яе ідэялагічных прынцыпаў. У выніку, была створана праграма БНП, якая захавала і праблемы стварэння і ўмацавання незалежнай беларускай дзяржавы, вываду яе з таго глыбокага крызісу, дзе яна апынулася ў выніку здрады ўрада Беларусі свайму народу.

БНП, з'яўляючыся антыкамуністычнай партыяй, тым не менш лічыць, што большасць сучасных партый і рухаў, якія сябе называюць дэмакратычнымі, па сутнасці, толькі псеўдэдэмакратычныя. Яны ня здольныя паказаць беларускаму народу шлях да эўрапейскай дэмакратыі, дух бальшавізму яшчэ моцны ў гэтых арганізацыях. Таму БНП лічыць, што пра дэмакратыю як бліжэйшую мэту гаварыць яшчэ рана.

БНП прапанаваў іншы шлях - шлях кансалідацыі беларускага народа вакол нацыянальнай ідэі.

БНП - партыя кожнага беларуса. Але і грамадзянам іншых нацыянальнасцяў, якія жывуць на тэрыторыі Беларусі, усьведамленне нацыянальнай ідэі адкрывае выразную перспектыву заняць сваё месца ў пабудове будучай дэмакратычнай і незалежнай Беларусі.

БНП, правая партыя хрысціянска-дэмакратычнага накірунку, абвешчае наступныя мэты:

БНП змагаецца за адраджэнне і развіццё беларускай нацыі, за тое, каб яна заняла сваё пачэснае месца сярод іншых народаў сьвету.

БНП - за адбудову незалежнай саборнай дзяржавы Беларусь, якую насяляе толькі адзін народ - беларускі, на гістарычнай тэрыторыі якога жылі і будуць жыць этнічныя групы: расейцы, палякі, украінцы, габрэі і іншыя.

Галоўныя прынцыпы:

1. Нацыяналізм, як лепшая духоўная якасць асобы чалавека. Настаў час вярнуць гэтаму слову яго спрадвечны статус сэнс. Нацыяналізм - гэта адданасць сваёй нацыі, нацыяналізм - гэта змаганне за волю і незалежнасць, за яе духоўную і фізічную моц, за права нацыі быць роўнай сярод роўных.

2. Нацыянальная ідэя з'яўляецца для нас першараднай. Яна - самы галоўны з усіх чалавечых набыткаў у сферы грамадскага жыцця. Дэмакратычнае грамадства - гэта тая мэта, да якой павінен прыйсці наш народ, і галоўным механізмам для дасягнення яе з'яўляецца менавіта нацыянальная ідэя.

3. Ідэя нацыянальнай велічы Беларусі. Народ Беларусі павінен усьведаваць сваю нацыянальную веліч і магутнасць, як гэта было ў часы беларускай дзяржавы - Вялікага княства Літоўскага. Традыцыі ВКЛ павінны аднавіцца, а Беларусь павінна стаць адным з буйнейшых асяродкаў Эўрапейскай палітыкі.

ПРЭЗЫДЭНТА ЖАДАЮЦЬ ДАВЕСЬЦІ ДА ГАЛЕЧЫ

Генэральны дырэктар ВА "Бабруйскд-рэх" У. Таранаў звярнуўся ў Вярхоўны Суд Беларусі з іскам аб абароне гонару і годнасці да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнкі і рэдакцыі газеты "Звязда". Справа ў тым, што 6-га ліпеня сёлета ў час "прамой лініі" з чытачамі "Звязды" тады яшчэ кандыдат у прэзідэнты А. Лукашэнка назваў спадара Таранава злодзеям і патрабаваў вярнуць дзяржаве прысвоеную валюту. Праз тры месяцы абражаны гендырэктар, які лічыць сябе сумленным чалавекам, успомніў гэтую публікацыю і настойвае на тым, каб і Прэзідэнт, і газета прынеслі яму публічныя прабачэнні, а таксама выплацілі яму ў парадку кампенсацыі маральных стратаў 10 млн. рублёў. Аналагічны іск да А. Лукашэнкі і "Звязды" яшчэ з дапрэзідэнцкіх часоў знаходзіцца ў Савецкім нарсудзе Менска. Экс-міністр

абароны П. Казлоўскі таксама патрабуе ад прэзідэнта прабачэнняў і выплаты 30 млн. рублёў.

РЭСПУБЛІКАНСКАЯ ПАРТЫЯ - ЗА МОЦНУЮ ДЗЯРЖАВУ

Як паведаміў намеснік старшыні Рэспубліканскай партыі А. Бадзілоўскі, РП выступае за моцную дзяржаву, якая абапіраецца на ўласныя сілы. "Ніхто не дапаможа нам, ні Захад, ні Ўсход, - лічыць спадар Бадзілоўскі. - Неабходна абапірацца на ўласную інтэлектуальную эліту." Па яго словах, сярод заснавальнікаў партыі шмат навукоўцаў і прадпрыемальнікаў, але назваць канкрэтных бізнэсмэнаў ён адмовіўся. У партыю ўвайшлі, у асноўным, людзі сярэдняга ўзросту. Намеснік старшыні РП таксама заявіў, што яго партыя зойме ў палітычным спектры Беларусі цэнтральны стан. Па яго словах, на момант рэгістрацыі ў траўні бягучага года

4. БНП за абсалютную каштоўнасць жыцця, свабоду, самабытнасць кожнага чалавека і кожнай нацыянальнасці, што ёсць на Беларусі.

5. Приватная ўласнасць - гэта аснова эканамічнай незалежнасці, высокай эфектыўнасці працы і палітычнай свабоды чалавека. Яна з'яўляецца недатыкальнай і сьвятой.

6. Нацыянальнае адраджэнне - з'яўляецца галоўнай часткай духоўнага адраджэння.

БНП за адраджэнне і развіццё беларускай духоўнасці на прынцыпах патрыятызму, традыцыйналізму, хрысціянскай этыкі і маралі.

7. Канцэпцыя развіцця Беларусі павінна складацца з паяднання нацыянальнага і дзяржаўнага элементаў. Дзяржаўная палітыка павінна грунтавацца на нацыянальных інтарэсах беларусаў.

Прынята на з'ездзе БНП летась у Менску.

ў партыі было 120 чалавек, а да канца года колькасць членаў партыі павялічыцца да тысячы.

ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧЫ АКАЗАЎСЯ ПРАВЫ

Былы міністр абароны Беларусі П. Казлоўскі, паніжаны ў званні А. Лукашэнкам, і тры яго намеснікі - Зусь, Дзямідзік і Сікора - звольнены са сваіх пасадаў, звярнуліся ў камісію ВС па пытаннях абароны і нацыянальнай бяспекі з прозьбай абскардзіць адпаведныя прэзідэнцкія ўказы ў Канстытуцыйным судзе. Аднак, парламенцкая камісія не стала звяртацца ў КС, бо, пазаклучэнню юрыдычнага аддзела ВС, А. Лукашэнка, які з'яўляецца Галоўнакамандуючым узброеных сіл Беларусі, дзейнічаў у рамках сваёй кампетэнцыі і не парушаў ні Канстытуцыі рэспублікі, ні іншых законаў.

ПРЭЗЫДЭНЦКАЯ ПАРТЫЯ НЯ БУДЗЕ

Глава Адміністрацыі прэзідэнта Л. Сініцын адхіліў заяву старшыні партыі ўсебеларускага адзінства і згоды М. Шэляговіча ў тым, што ў АПЗ будзе прэзідэнцкая партыя. Па словах спадара Сініцына, Прэзідэнт будзе "над партыямі" і ня будзе аддаваць перавагу ні адной з іх. Глава Адміністрацыі зазначыў, што аб гэтым было прама сказана М. Шэляговічу падчас нядаўняй сустрэчы Прэзідэнта з дэлегацыяй Партыі расейскага адзінства і згоды, на якой прысутнічаў лідэр УАПЗ.

СІМ.

У «АЧЫШЧЭНЬНІ» РАСКОЛ

Зрабіўшы некалькі паходаў па гарадзенскіх крамах, мясцовыя ачышчэнцы палічылі, што зрабілі значную дапамогу Прэзідэнту і яго камандзе. Аб чым пасьпыхалі давесці сталічанаму начальству.

На жаль, паходы па крамах і рапарты да Менску не задаволілі самую рэакцыйную частку чле-

У МАСКВЕ АДНАЎЛЯЮЦЬ «КРАСНОЕ КРЫЛЬЦО». НА БЕЛАРУСІ ІРВУЦЬ ДЗЯРЖАЎНЫ ШТАНДАР

Тэлестудыя "Астанкіна" шырока асьветліла рэстаўрацыю і адкрыццё "Красно-го крыльца" Маскоўскага Крамля. Расейскае дзяржаўнае тэлебачанне ахвотна выкарыстоўвае ў сваіх перадачах песні, выставы жывапісу, кінафестывалі, дзе прэвалюе патрыятызм. Усё гэта разам успрымаецца расіянамі як патрэбнае, бо менавіта такія праграмы ўздываюць дух нацыі, гуртуюць яе.

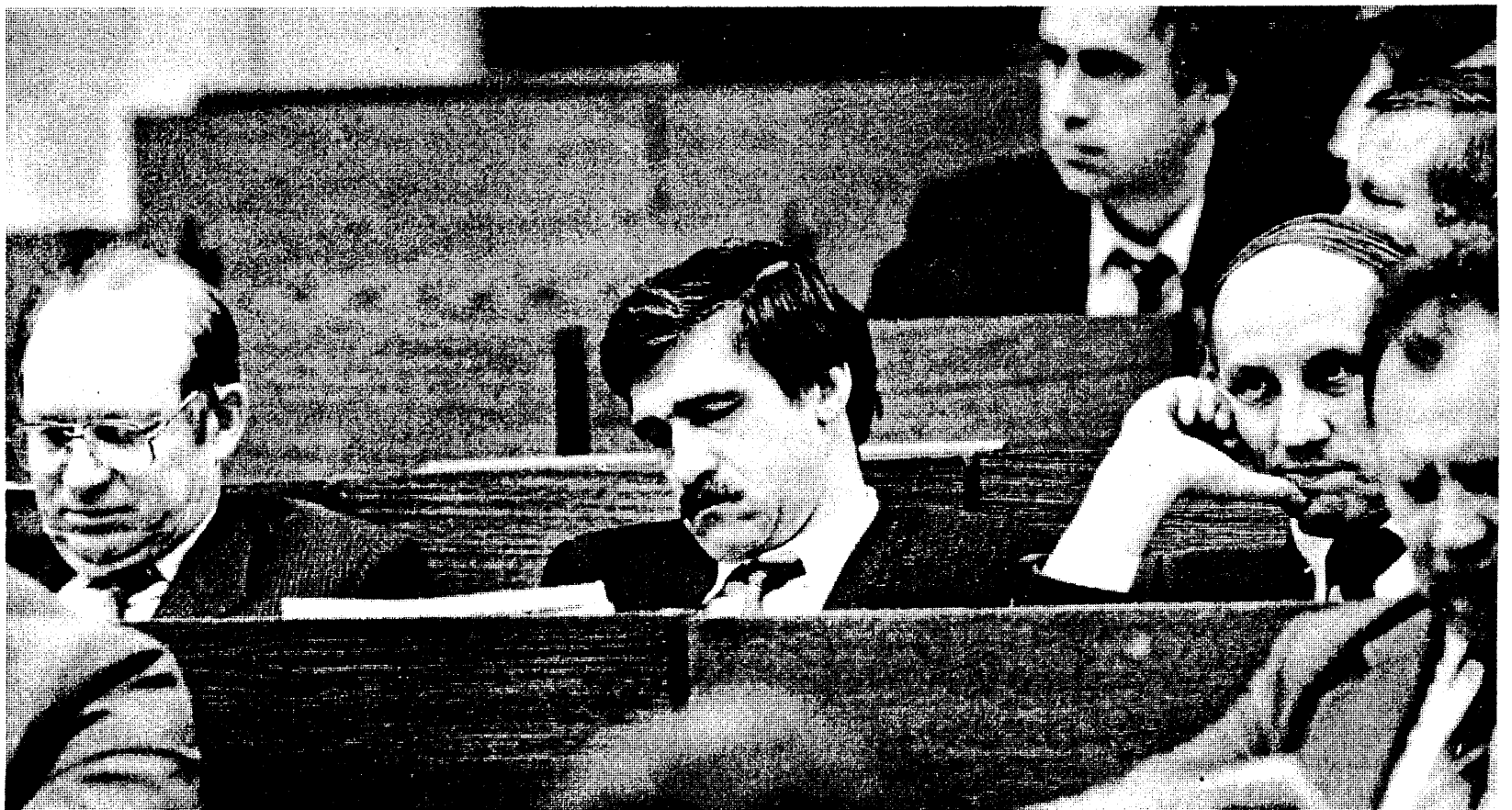
У нас жа на Беларусі - зусім адваротнае. Як толькі дзе загучала патрабаванне пра беларушчыну, адразу ж вераішчаць славянскія саборы ды гэтак званыя народныя рухі: нацыяналісты, а то і зусім фашысты. Больш хітрыя ў шэрагах гэтых рухаў дзейнічаюць "іскуснее", чым апантаныя ідэяй братняга саюзу ўсіх славянскіх народаў вышэйзгаданыя арганізацыі. Перакідаюць цяжкае эканамічнае становішча нашай дзяржавы ў супрацьвагу адраджэнню на зямлі Беларусі дарагой майму сэрцу мінуўшчыны. Адна з такіх спробаў была нядаўна здзяйснёна ў Горадні дэпутатам гарсавету Гірасам. Ах як выпінаўся гэты дэпутат у сваім артыкуле ў "Гродзенскай праўдзе", што трэба вырашаць набалелыя эканамічныя пытанні, а не траціць час на наданне вуліцам абласнога цэнтру гістарычных назоваў. Паўстае пытанне, а дзе ж быў увес час свайго дэпутацтва шаноўны дэпутат? Чаму не вырашаў эканамічных пытанняў? Скажаце - ня меў сілы? Да народа трэба было звяртацца, як робіць гэта БНФ ды іншыя дэмакратычныя арганізацыі. Не зрабіў гэтага - сядзі і чакай, калі скончыцца твой тэрмін народнага абраннікі. Ня лі сьлёзаў кракадзіла і не прэрч тым дэпутатам, якія мэтанакіравана вольна ўжо чатыры гады робяць так патрэбную адраджэнню беларускай дзяржаўнасці справу вяртання гістарычнай справядлівасці. Можа, каб усе дэпутаты ў свой час зразумелі гэтую гістарычную неабходнасць і падчас адной сесіі вырашылі справу з дзяржаўнымі сімбаламі, перайменаваннямі "запазычаных" тапанімаў, то хапіла б ды яшчэ і звырхом часу, каб недапусціць дзяржаву да такога крызісу. Усходняя прымаўка гадзе: позна піць нарзан, калі нyrкі адваліліся. На Беларусі пакуль што народнае выслоўе зразумелі далёка ня ўсе.

Спадар.

ЖЫВІ, БЕЛАРУСЬ!

Народ у зале ўвесь гудзе,
Што гэта? Сесія ідзе.
Прамоўцы выступаць гатовы,
Свае ўносяць прапановы.
Паслухаць іх, ну проста сьмех!
Як ім ня сорам, як ня грэх.
Так гвалтаваць Радзіму-маці,
Адзін другога папракаці,
Якая мова быць павінна
У нас галоўнай на Радзіме.
Яны гатовы здрадзіць, схлусіць ць
Любімай нашай Беларусі,
Яе ў калонію прадаць,
Сябе героямі назваць.
І толькі будзе той харошы,
Хто хоча мець чужыя грошы.
Дзівіся, беларускі люд,
Які яны зрабілі чуд.
Не дачакаемся ніяк,
Калі ўжо выступіць Пазыняк.
Заўсёды слухаць мы гатовы
Яго разумныя прамовы.
Калі ў мяне спытае хтосьці,
То я скажу ім, ягамосьці,
Зянон Пазыняк, ён не такоўскі,
А як Кастусь той Каліноўскі!

Ніна ЯРМАЛІНСКАЯ,
выхавацель д/садка N 25, г. Салігорск.

... І СЬНЯЦЦА СНЫ АБ БЕЛАРУСІ.

14 - 20 кастрычніка 1994 г.

3

ГРАМАДЗТВА

ДА 55-Х УГОДКАЎ ЗАХОПУ ЧЫРВОНАЙ АРМІЯЙ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

У гэтым годзе споўнілася 55 гадоў з таго часу, як 17 верасня 1939 года Чырвоная Армія ўступіла на землі Заходняй Беларусі. З гэтай нагоды хочацца ўспомніць падзеі тых часоў, сьведкам якіх давялося быць. Пасьля развала СССР ў 1991 годзе падзеі 17 верасня 1939 года чамусьці сталі рэдка ўспамінацца. Са старонак газет зніклі артыкулы, у якіх паказвалася, якім вельмі “добрым” было далучэньне Заходняй Беларусі да БССР.

Па змове Сталіна з Гітлерам аб падзеле Польшчы, заключэнні паміж імі сакрэтных дагавораў аб падзеле міру (сфераў уплыву), 1 верасня немцы напалі на Польшчу. Пачалася Другая сусветная вайна. Польская армія, у шэрагах якой было шмат беларусаў, гераічна абаранялася, але не магла супрацьстаяць нямецкай навалі. Вайна ішла на захадзе Польшчы, а на ўсходзе было ўсё спакойна. І вось нечаканна, 17 верасня, здаецца, гэта была нядзеля, дзесьці каля 10-11 гадзін дня людзі ўбачылі на дарогах савецкія танкі, якія ішлі на захад. Праехаўшы вёску, калона спынілася на полі каля дарогі. З танкаў вылазілі танкісты ў шлемах і чорных камбінезонах. Людзі моўчкі глядзелі на танкі і на танкістаў. Некаторыя пачыналі гаварыць з імі, але тыя чамусьці неахвотна адказвалі і стараліся пазбегнуць кантактаў з насельніцтвам. Толькі некаторыя з іх (потым стала вядома, што гэта былі палітрукі) пачыналі гаварыць, што Чырвоная Армія прыйшла, каб вызваліць Заходнюю Беларусь, што Савецкая ўлада прынясе яе народу шчасце і дабрабыт, што цяпер усё народнае, памешчыкам і капіталістам цяпер ня месца на Беларусі. Зямлю і маёмасць ад памешчыкаў трэба забіраць.

Знайсці ахвочыя пажыўці чужым. Гэта былі, у асноўным, лайдакі, гаспадары, якія ленаваліся працаваць на сваіх гаспадарках, ахвочыя ўзяць чужое, калі з’яўлялася такая магчымасць. Але такіх людзей было ня шмат. Яны пайшлі па дварах (маёнтках) і пачалі разбіраць галандскія сыры, што вырабляліся з малака ў двары, скрыні з яблыкамі, разбіраць мэблю з палацаў. Забіралі кароў і рэзалі на мяса. Адзін з “аматараў паншчыны” прывез з палаца вялікае лустэрка і паставіў яго ў хляве. Аднойчы карова, убачыўшы ў лустэрка сваё адлюстраванне, пайшла на яго “ў атаку” і рагамі разбіла яго.

Гаспадаркі паноў былі разрабаваны і змарнаваны, а магілі б быць выкарыстаны з вялікім прыбыткам.

Праз дзень ці два пасьля з’яўлення танкаў Савецкай Арміі, з’явіліся калоны пяхоты з абозамі. Салдаты вялі за вяроўкі коней. У іх хвастах былі пазавязаны біркі. Коні былі без вуздзечак, выгляд іх быў “марны”. Коні з вазамі выглядалі лепей, гэта адразу кідалася ў вочы. На пытанні, чаму яны такія худыя, жаўнеры маўчалі альбо нехаця адказвалі, што гэта ня іх коні, а калгасныя. Для нас гэта было дзіўным. Своеасаблівае было ў жаўнераў уяўленне аб памешчыках. Памятаю, як бацька прыйшоў да хаты і гаварыў са сьмехам, што паны на

нас аралі? На што бацька адказаў: “Скуль вы ўзялі такое глупства?” Жаўнер адказаў: “Нам так гаварылі.”

Адзін з афіцэраў зайшоў на танцы і, убачыўшы дзвюх дзяўчын модна апранутымі ў капялюшак, усклікнуў: “О, і паны ў вас на танцы ходзяць!” І калі яму сказалі, што гэта не паны а прыслуга са двара, “апраўдваўся”. Мабыць, так і пайшоў не павярнуўшы. Назаўтра ў вёсцы са сьмехам казалі, што Саветы прымаюць панскіх слуг за паноў.

Восеньню, калі ўсталявалася Савецкая ўлада, адбыліся выбары дэпутатаў у Народны Сход, які павінен быў прасіць улады аб далучэнні Заходняй Беларусі да БССР (быццам яна ўжо не была далучана). На справе гэта былі не выбары - нейкая гульня, бо выбіраць не было каго і чаго. Адзін кандыдат быў ужо наперад выбраны, дакладней, назначаны. Галасаваць павінны былі ўсе. Выбарамі кіраваў на выбарчым участку нейкі энквэдэст. Памятаю, упершыню я ўбачыў прадстаўніка Савецкай улады ў сініх портках, ботах і падпаразаны поясам кашулі. І калі яму сказалі, што адмаўляецца галасаваць адзін чалавек - амерыканец, той вельмі разлаваўся і некалькі разоў пасылаў за ім, але той так і не пайшоў галасаваць. “Гэтым амерыканцам” быў доктар, які прыехаў на стажыроўку ў Польшчу і яго заспела вайна. Яго потым чамусьці ніхто не арыштаваў і не чапалі, і нават не вывозіў.

Восеньню былі адкрыты школы. Вучоба пачалася на беларускай мове, але настаўнікаў не хапала, старыя кудысьці зніклі. Казалі, што іх арыштоўваюць і “адпраўляюць”. Таму і пачынаў вучыць дзяцей невядома хто. Да прыхода Чырвонай Арміі крамы былі поўныя ўсякіх тавараў. Цераз месяц яны апусьцелі. У вёсках былі адкрыты крамы. Але туды акрамя таннай гарэлікі і цукерак “падушчак” і “гарошка” нічога не прывозілі. Танную гарэлку пачалі купляць, бо было чым закусаць. Так новая ўлада пачала спойваць народ. Пры Польшчы ж гарэлка была дарагая і яе амаль ня пілі, а з прыходам Саветаў народ пачаў прывывчацца да піць.

У 1941 годзе часам у краму пачалі завозіць крыху паркалю. Чамусьці ўсе ведалі, што заўтра штосьці прывязуць. Чаргу займалі з трох гадзін ночы, прыходзіла амаль уся вёска.

Убачыўшы Савецкую ўладу не па расказах, а на свае вочы, у жыцці, нават яе прыхільнікі сталі яе ворагамі.

Антон ДУДАР.

«КРАДЗІ, ІГНАСЬ, ПАКУЛЬ САВЕЦКАЯ ЎЛАСЫЦЬ», Альбо жменька нататак пра калгасны статак

Іван Мечыславіч Бабкевіч прыйшоў на пасаду старшыні калгасу “Будслаўскі” Мядзельскага раёну разам з подыхам гарбачоўскага ветрыку перабудовы, разам з ідэяй сацыялізма з чалавечым тварам. Новы старшыня адразу ж пачаў ажыццяўляць названую ідэю шляхам з’яўлення ўласнага, так бы мовіць, гняздзечка ў выглядзе саліднага такога дамочку для больш чым сыціплай (колькасца) сваёй сямейкі. Адначасова, каб забяспечыць бесперашкоднае пранікненне новых павесў часу, Мечыславіч убухаў неслабны калгасны грошыкі ў меліярацыю і раскарчоўку тых кусточкаў, якія не паспелі знішчыць пры былым старшыні. Змагары з ландшафтам зрабілі сваю справу. Толькі новыя пасяўныя плошчы не дапамаглі калгасным кароўкам: з-за дрэннага стойлавага ўтрымання яны пачалі дохнуць. Так былі зачынены малочнатаварныя фермы ў вёсках Казіміраўка і Яцкавічы. Разам з тым, пад маркай “падзяжу” скаціны, на адкормачным комплексе в.Палесся пусцілі пад нож і здаровых бычкоў. Здарыліся “ураджайныя” дні, калі “здыхала” адразу некалькі галоў.

“Мясная” была эпоха - пачатак 90-х.

А нядаўна здарылася дужа непрыемная для старшыні і яго праўленцаў неспадзяванка.

Ноччу з 14-га на 15-га сакавіка гэтага году на зерняскладзе в.Равячкі Будслаўскага с/с няўлічаным, г.зн. украдзеным, сьпісаным пад выглядам усушкі ды ўтрускай, збожжам каманда “перадавых” калгаснікаў загрузала “левы” транспарт-

ны сродак. Кіраваў аперацыяй галоўны аграном гаспадаркі Гапанёнак. Дапамагалі яму ў такой нервовай справе: клапаціцца Ірэна Сіняўская (прыстроена была на адказны пост замест Чаславы Сіняўскай, клапаціцца з 15-гадовым стажам, якая не пажадала ўдзельнічаць у калектыўным раскіданні калектыўнага добра); клапаціцца Данута Рагоўская; калгасны касір Пятро Хачыновіч, ён жа - былы камсамольскі важак калгаснікаў, былы прафсаюзны правадыр і... былы касір. Бо накрыві слаўныя савецкія ворганы слаўных савецкіх калгаснікаў, як той казаў, на гарачым. Эх, цёмная ты ночка!..

Калі загрузаную машыну зважылі, аказалася ў ёй каля 14 тон “усупананага” добра.

Днём, 15-га, у раён былі выкліканы члены праўлення к-са “Будслаўскі”, з удзелам якіх і адбыліся перавыбары старшыні. Галоўнага агранома пасадзілі адразу ж. Клапаціцца і касіра паздымалі з работы. Сядзяць яны пакуль што па хатках, чакаюць вынікаў сьледства. Чакае і наш Іван Мечыславіч, згадваючы, відаць, сваю нялёгкую кар’еру старшынёўства.

На зьмену “пацярпеламу” прыйшоў Анатоль Мар’янавіч, сын Мар’яна Браніслававіча Вайнілі, колішняга дырэктара саўгаса “Будслаўскі”, а цяпер - дырэктар Ілаўскага дома-інтэрнату. Кажуць, малады старшыня робіць чыстку канторскага апарату, наводзіць парадак, закупляе маладняк для дойнага статку. Пагаворваюць, што новаму суседу спрыяе ксёндз Будслаўскага касьцёлу бернардынаў, спадзяючыся такім чынам вярнуць касьцельны будынак, заняты цяпер калгаснай канторай.

Перасаджаны новым старшынёю з брыгадзіства ў галоўныя аграномы Язэп Сяліцкі ўжо атрымаў пару спагнаньняў за п’янства. Гэта ж самы зух, спальваючы сухую канюшыну, якая засталася летась няскошанай на дзесятках гектараў тых самых меліяраваных земляў, ледзьве не пусціў дымам жылы хутар. Толькі прысутнасць гаспадара папярэдзіла няпчысць.

Застаўся на сваёй ранейшай пасадзе намесьнік старшыні спадар Пятроўскі, таксама сьпечыліст яшчэ той.

Вось і ўздымаюцца заканамерныя пытанні: а ці зьмяніцца што са зьменаю старшыні? Ці не пачнецца ўсё спачатку, паводле прымаўкі: “Крадзі, Ігнась, пакуль савецкая ўласць?” Баюся, што так яно і будзе. І будуць доўжыцца раённыя будні, пакуль пануе на нашай зямлі ўлада саветаў і ейныя дзеткі - саўгасы з калгасамі.

Зьдзіслаў РЭМ

P.S. З моманту пісьняня гэтага матэрыялу прыйшло пяць месяцаў. Стала вядома, што герою нашай нататкі галоўнаму аграному Гапанёнку далі шэсьць гадоў знявольнення. Астатнія ўдзельнікі калгасных рабункаў выйшлі сухімі з вады. Больш таго, былая клапаціцца І.Сіняўская зноў займае “адказную” пасаду - прымае малако ад вясцоўцаў. І прымае з уласцівым ёй спрытам. Так што некаторыя здатны вырашаюць: лепей тым малаком сваё сьвінства карміць, чым суседава. Так і жывем.

«НАША СТАЛІЦА - МАСКВА»?

“Радзіма - гэта краіна, дзе ты нарадзіўся. Гэта краіна тваіх бацькоў і дзядоў, Айчына твая.

Наша Радзіма - СССР, Саюз Савецкіх Сацыялістычных рэспублік...” - чытае ўсмыслены-другакласнік.

- Што за бязглуздыцы ты нясеш? - зьдзіўлена пытаюся я.

- Не бязглуздыца гэта, а тэкст са школьнага падручніка, - з гонарам адказвае малы, успрымаючы інфармацыю з падручніка як ісьціну.

- Тут яшчэ напісана, што ў нашага сыцяга чырвоны колер... І пра герб... І пра тое, што Масква - сталіца нашай Радзімы...

- У якой жа гэта кнізе? - пытаюся.

Адказ:

- У падручніку “Азнямленьне з навакольным сьветам”.

... Так беларускія дзеткі знаёмяцца з навакольным сьветам. І дапамагае ім у гэтым вучэбны дапаможнік В.М.Мінаевай і В.Ф.Лук’яненка “Пазнаю свет”. Раздзел “Родная краіна, родная рэспубліка” вельмі эмацыянальна расказвае школьнікам пра

Канстытуцыю СССР, правадыра бальшавікоў Леніна, утварэньне “самай справядлівай у сьвеце савецкай рабоча-сялянскай рэспублікі”, пра герб з сярпом і молатам, пра Красную плошчу...

“Горад Масква даўно стаў цэнтрам і сэрцам Айчыны. Тут працуе Прэзыдэнт СССР, Вярхоўны Савет, Савецкі ўрад. Вось чаму Масква па праву называецца сталіцай нашай Радзімы...”

Нядрэнная інфармацыя для дзіцячых мазгоў, ці не так?

У нас заўсёды эканомілі на дзецях, хоць і крычалі, што менавіта ім - усё лепшае. Вось вам і яшчэ адзін красамоўны прыклад! Чатыры гады прыйшло з таго часу, як Беларусь абвешчана незалежнай дзяржавай. Даўно зьмяніліся гістарычныя каштоўнасьці, сталі звыклымі новы герб і сьцяг. Толькі ў школьных падручніках усё засталася па-ранейшаму...

Дарослым не да дзяцей (свае б праблемы вырашыць!). А між тым, усе разумеюць, што з дзіцінства пачынаецца фармаваньне

сьветапогляду і закладваньне маральных асноў, пачуцьця нацыянальнай самасьведомасьці і годнасьці чалавека.

Няўжо за тры гады, якія прайшлі з дня выпуску падручніка, не знайшлося сродкаў на выпуск новага? Няўжо, эканомячы на малым, разумныя дзядзькі не разумеюць, што губляюць намнога большае - дзіцячы давер. Ніякія страты на выданьне новага вучэбнага дапаможніка не змогуць паравнацца з тым уронам, які наносіць дзіцячай сьведомасьці старыя дэзінфармуючыя падручнікі (нават калі ў іх не вывучаць ці закліваюць цэлыя раздзелы).

Не хачу, каб мой сын, любімай кнігай якога з’яўляецца дзіцячая Біблія, дэкламаваў са свайго падручніка:

“Кастрычнік у мяне ўвайшоў настолькі, што ён маім жыццём навікі стаў!”

Няхай яму дапамогуць спазнаць сьвет творы Ё.Караткевіча, А.Адамовіча, В.Быкава, Л.Дайнекі, вершы М.Багдановіча, Ф.Багушэвіча, Л.Геніюш, А.Пашкевіч...

Алёна БІБІКАВА, маці сына-другакласніка.

СУМЕЖЖА

ПОЛЬСКАЯ ПАЛІЦЫЯ БЯССІЛЬНА СУПРАЦЬ РАСЕЙСКАГА РЭКЕТУ

“Ці ведаеце вы пра парадак у Варшаве? Тут шмат кішэнінікаў і злачынцаў іншага толку, таму вы павінны заплаціць нам, а за гэта мы скажам вам пароль, які гарантуе бяспеку ў сталіцы Польшчы”, - так гаварыў у кавярні ў цэнтры Варшавы рослы юнак. Справа была апоўдні. Некалькі яго “калег” стаялі ля ўвахода і чакалі вынікаў размовы.

Турыстаў ня цяжка пазнаць у любым горадзе. Напэўна, таму рускія рэкеціры, каб пераканацца ў слухнасці сваіх назіранняў, па-польску спыталі ў летувісаў, якія сядзелі ў кавярні, які час. Пасля кароткай гутаркі стала зразумела, што лепей не таіць, колькі грошай у капальку, інакш “прафесійны злодзей і яго калегі зробяць усё”. Пры гэтым яны вельмі растлумачылі, што чым большая сума, тым менш трэба плаціць. Калі адзін з летувісаў, які меў даволі шмат грошай, па чаў паказаць непакой і сцэварджаць, што ў капальку ўсяго некалькі даляраў, рэкецір засумняваўся ў яго сумленнасці. Але параўнаўшыся і вырашыўшы, што мы - “дробная рыбка”, рэкеціры адыйшлі. У Варшаве, напэўна, толькі ў двух месцах прыезжыя з былога СССР могуць адчуваць сябе ў бяспецы - гэта Міжнародны аэрапорт і Стары горад. У аэрапорце шмат супрацоўнікаў спецслужбаў, а ў Старым горадзе, дзе з-за польскіх рэкеціраў нядаўна баставалі кавярні, рэстараны і крамы, зараз масава патрулююць паліцыянты і жаўнеры. У іншых месцах, дзе нярэдка бываюць турысты і гандляры з Усходу (чыгуначны вакзал, рынак, цэнтр горада) напад, абрабаванне ці збыццё - справа цалкам верагодная.

Больш за ўсё злачынстваў здзяйсняецца на рынку, які знаходзіцца на адным з буйнейшых стадыёнаў. Невысокія цэны ва-

бяць сюды гандляроў ня толькі з былога СССР, але і з Чэхіі, Славакіі, Уетнама, Лас-Оса. Па словах паліцыянтаў, тут валоданы рускамоўнай мафія. Яна не абмяжоўваецца толькі зборам “даніны”, але і выкраданне кайстры з рэчамі, пашпарты і грошы, забівае людзей.

Вось апошняя скандальная гісторыя. 23-гадовая жыхарка Беларусі, прадаўшы тавар, цешылася: за дзень зарабіла столькі, што на месяц усёй сям’і хопіць. Хтосьці ёй параў не везці дамоў грошы, а купіць тавар, прадаць яго і на гэтым прыбытак яшчэ падвоіць. Надзея на ўзбагачэнне абвалілася, як толькі яна напхала дзеве кайстры світэрамі: дзяўчыну пабілі, адабралі тавар і пашпарт. Адна кіўлянка стала супакойваць і параіла зьвярнуцца да нейкага Валодзе, той, нібыта, дапаможа.

Валодзя адвёў пацярпелую ў кавярню побач са стадыёнам, накарміў абедом, даў 100 даляраў і прапанаваў тыдзень пабыць... прастытуткай. Заробак 150 даляраў штодня.

Тая пагадзілася. Яе павялі да аўтобуса “Ікарус”, вокны якога закрывалі цёмныя фіранкі, у салоне замест сядзеньняў стаялі некалькі кушэтак і вядро халоднай вады. У першы дзень прыезжыя “абслуговала” 13 гандляроў з Сярэдняй Азіі і Каўказа. На наступны дзень яна запатрабавала аплаты, але была пабіта. Яе павезлі за горад і кінулі ў лесе.

Консул Летуві ў Варшаве Вальдас Ластаўскас гаворыць, што ахвярамі і кішэнінікаў, і іншых злачынцаў становяцца ня толькі гандляры. У консульства зьвярнуліся нават летувіскія паліцыянты і дэлегацыя аднаго міністэрства, пасля абрабавання на чыгуначным вакзале. Па словах В.Ластаўскаса, ён не адважваецца назваць дакладную колькасць пацярпелых суайчыннікаў, бо ў консульства звы-

чайна зьвяртаюцца наконт знікнення пашпартаў. Сёлета выдадзена ўжо 200 часовых дакументаў. Консул гаворыць, што вельмі часта напад падваргаюцца расейцы, беларусы, летувісы, якія прыехалі ў Польшчу. У пасольства Украіны, якое знаходзіцца побач з пасольствам Летуві, кожную раніцу выстройваецца чарга пацярпелых.

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

“Эканамічны камітэт рады мейскай” адобрыў праект урадавай праграмы развіцця гаспадарчых сувязяў з Усходнімі краінамі. Мэта праграмы - перапыненне застою ў гандлю з новымі суверэннымі дзяржавамі.

Прэзэнтэты ў гандлі атрымаюць з 15 былых рэспублік СССР найперш: Беларусь, Эстонія, Летува, Латвія, Расея, Украіна, Туркменія, Казахстан і Ўзбекістан.

У Крыніцы Гурскай адбыўся эканамічны форум Польшча-Усход, на якім разглед-

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Па запрашэнню Ўзброеных Сіл Даніі краіну наведалі прадстаўнікі міністэрстваў абароны Летуві, Латвіі і Эстоніі. Гаспадары прапанавалі ім выбраць амуніцыю, якая ўжо не выкарыстоўваецца, транспартныя сродкі. Прадстаўнікі краін Балты ў першую чаргу зацікавіліся “джыпамі” вытворчасці ЗША, а таксама радыёстанцыямі, вырабленымі ў 1960 годзе.

Згодна праведзенаму ў посткамуністычных краінах Усходняй Эўропы апытанню, 90 працэнтаў летувісаў адчуваюць сябе вольнымі людзьмі. Цікава, што 80 працэнтаў рускіх, што жывуць у Летуве, таксама сябе так адчуваюць.

Зараз у Летуве існуе прыкладна 3500 сумесных прадпрыемстваў і прадпрыемстваў замежнага капіталу. Іх статутны капітал дасягае 500 мільёнаў літаў. Але чым яны займаюцца - сказаць цяжка. Больш СП (912) створана з Расеяй, з Нямеччынай - 567, з Польшчай - 559, з ЗША - 222.

Сусветна вядомая гатэльная кампанія “Інтэр-Кантыненталь” цікавіцца віленскім гатэлем “Летува”. Віцэ-прэзідэнт кампаніі Т.Міклебуст паўторна наведвае рэспубліку наконт ўключэння яго ў сетку гатэляў “Інтэр-Кантыненталь” і атрымаў ад Міністэрства гандлю і прамысловасці

ХТО ВЫРАТУЕ БЕЛАВЕЖСКУЮ ПУШЧУ?

Белавежская пушча гіне на нашых вачах. На думку польскіх спецыялістаў, што не адзін год назіраюць за гвалтоўнымі зьменамі ў нетрах пушчы, галоўнай прычынай заняпаду зьяўляецца прысутнасць на яе тэрыторыі прадпрыемстваў па перапрацоўцы драўніны.

І хоць апошнім часам вырубка дрэў тут значна панізілася, гэта не вырастоўвае становішча. Пушча хворае. Бязлітаснае выкарыстанне драўніны, паляваньні на зьявіну і птацтва парушыла дэсбаланс. Пушча чакае паратунку. Закон, які з 20-х гадоў ахоўвае Белавежскую пушчу на тэрыторыі Польшчы, як нацыянальны парк, страціў надзённасць. Яго лёгка абыходзіць чыноўнікі самых розных узроўняў, выдаючы ліцэнзіі на вырубку, што наносіць неаднаўляльнай страты, бо закон ахоўвае толькі 5,4 тысячы гектараў пушчы. Астатняя, значна большая частка пушчы застаецца безабароннай.

Намаганні навукоўцаў надаць пушчы на яе ўсёй тэрыторыі статус нацыянальнага парку вось ужо дзесяць год не даюць выніку. Усяго, чаго ўдалося дабіцца - гэта стварыць на тэрыторыі Белавежскай пушчы 13 запаведнікаў, якія ўсяго займаюць 2,4 тысячы гектараў плошчы. Гледзячы на бяздзейнасць уладаў, распачала дзейнічаць грамадзкая ініцыятыва стварэння Таварыства сяброў Белавежскай пушчы. Мо, яму па сілах будзе тое, што не змаглі за дзесяцігоддзе зрабіць уладныя.

П.БАЙКО.

У раскрыцці рабункаў і крадзяжоў польская паліцыя амаль бяссільная, бо без прад’яўлення абвінавачання падазронах можна затрымаць толькі на 48 гадзін. А сьведкі ў гэты час на радзіме ці на шляху туды.

Польская паліцыя пакуль не знаходзіць дзейных мер у барацьбе нават з дробнымі злачынцамі з Усходу.

Іншы раз ініцыятыву бяруць на сябе палітыкі: радыкальныя партыі Польшчы зарганізавалі некалькі пікетаў пратэсту - на чыгуначных станцыях яны сустракалі цяжкімі з Усходу. Ужо раздаюцца патрабаванні адгарадзіцца ад суседзяў новай “бярлінскай сыяной”.

LR

жаны магчымасці эканамічнай інтэграцыі польскіх сельскагаспадарчых фірмаў з краінамі СНД.

У працы форуму ўзялі ўдзел прадстаўнікі саюза польскіх бізнэсмэнаў і віцэ-прэм’ер Андэжэй Рахоўскі.

У Беластоку новы ваявода. Ім стаў Андэжэй Гаеўскі, які дагэтуль выконваў абавязкі віцэ-ваяводы.

Віцэ-ваяводам абраны Гжэгож Рыхоўскі.

краіны прапанову набыць гатэль у цэнтры Вільні.

У Вільні асьвечаны касцёл Сьвятога Францішка былога бернардынскага кляштара. Пасля таго, як прайшлі дзесяцігоддзі, тут зноў была адслужана сьвятая імша.

Жыхары Шаўля, якія жывуць і працуюць у цэнтральнай частцы горада, змогуць хутка зьвяраць час па гадзінніку на вежы самараваньня. Кожныя паўгадзіны ён будзе адбіваць самы дакладны час у Летуве.

У Коўні прайшоў міжнародны кірмаш “Poleksport Kaunas-94”. У ім прынялі ўдзел каля 200 фірмаў Польшчы, якія ў асноўным вырабляюць тавары паўсядзённага попыту і прадукты харчавання.

У шосты раз сёлета Друскеніцкая гарадская ўправа ў парадку выключэння дазволіла 17-гадовай дзяўчыне ўступіць у шлюб. Яшчэ тры непаўнагадовыя сталі маці, так і не дачакаўшыся прапановы выйсці за муж. Але гэта выключэнне. Сярэдні ўзрост друскеніцкіх нявест складае 20-24 гады, жаніхоў - 22-24 гады. Па анкетах, пераважная большасць з іх - беспрацоўныя, але пашпарты жаніхоў ушліўныя візамі.

МГ-ЛР

ЛЕТУВІСЫ ШТРАФАМІ ЗДЗІЎЛЯЮЦЬ УСЮ ЭЎРОПУ

З Польшчы вярнуліся галоўны камісар дарожнай паліцыі Летуві Р.Алека і камісар аддзела патрульнай службы дарожнай паліцыі В.Йонікас. Р.Алека даў інтэрв’ю “Летувос рیتас”.

- Якой была мэта вашай паездкі ў Польшчу?

- Нашы суседзі ўжо сем год запар выбіраюць лепшага дарожнага паліцыянта. У гарадку Лёгінава, што пад Варшавай, знаходзіцца буйны вучэбны цэнтр, куды з усяе Польшчы з’ехаліся 80 лепшых дарожных паліцыянтаў, з іх ліку і былі абраны самы лепшы. Здзіўляла вялікая ўвага грамадзкасці да гэтага мерапрыемства. Прысутнічалі многія работнікі тэлебачання, журналісты, віцэ-прэм’ер Польшчы, кіраўніцтва паліцыі, прэзідэнты страхавых фірм, высокастаўленыя службовыя асобы Міністэрства шляхоў зносінаў... Кіраўнік дарожнай паліцыі запрасяў шмат ганаровых гасцей, павінны былі прыехаць кіраўнікі дарожнай паліцыі ўсіх суседніх краін, але прадстаўнікоў Чэхіі, Славакіі і Расеі не было. А шкада, таму што з расейскімі калегамі мы яшчэ падтрымліваем сувязі, а вось з чэхамі і славакамі кантактаў няма.

Прыехалі госьці з Беларусі, Украіны, Нямеччыны, праўда, не такога высокага рангу, як чакалася. Мы гаварылі пра асаблівасці дарожнага руху ў кожнай краіне, аўтамабільных крадзяжах, абмеркавалі актуальныя пытанні. М.Папала прапанаваў зноў сустрэцца ў Варшаве ў траўні наступнага года.

- Ці не здзівілі палякаў памеры штрафаў за парушэнне правіл дарожнага руху ў Летуве?

- Здзівілі, і ня толькі палякаў. Уражаны былі ўсе, але больш іншых, мабыць, украінцы і беларусы - у іх памер падобных штрафаў складае ў сярэднім 3 даляры ЗША. Калі мы казалі, што ў нас лік ідзе на тысячы даляраў, яны ўвогуле страцілі мову... Нас пыталі, чаму мы такія жорсткія. Жорсткія ня мы, а жыццё. Ці цяжка прышпіліць рамень бяспекі? Секунда - і

ўсё. А за невыкананне гэтага патрабавання даводзіцца плаціць 25 літаў...

- У Летуве штрафы вышэйшыя, чым у Польшчы?

- Шчыра кажучы, канкрэтных памераў штрафаў у Польшчы я ня ведаю. Але ў нас штрафы за парушэнні на дарогах адны з самых высокіх у Эўропе. Нават у Нямеччыне некаторыя з іх ніжэй.

- Ці ішла размова аб аўтамабільных крадзяжах?

- Шырока гэта тэма не абмяркоўвалася, мы толькі абмяняліся інфармацыяй. Але як у Польшчы, так і ў Нямеччыне ня вельмі ўнікаюць у гэтыя справы - гэта сфера дзейнасці страхавых кампаній Польшчы - “Ватра” і PZU. Іх здзіўляе ня толькі адсутнасць парадка ў нашай сістэме страхавання як такой.

Неабходна стварыць сістэму, пры якой скрадзены аўтамабілі нельга было б ні купіць, ні зарэгістраваць, і не мае значэння, праз колькі рук гэты аўтамабілі пройдуць.

- Нямечкія паліцыянты таксама абмяквалі да гэтай праблемы?

- Так, нават у большай ступені, чым палякі.

- Што было, на ваш погляд, самым цікавым на конкурсе ў Польшчы? Які клас ваджэння ў польскіх патрульёў?

- Спартыўныя па фігураў ваджэнню вялікага ўражання не выклікалі - фігуры былі размешчаны даволі прымітыўна. Падобныя конкурсы ў нас ацэньваюцца стражэй. У спартыўных на матацыклах заданні былі больш простымі, чым у нас. Нашы міліцыянты не саступаюць калегам з Польшчы.

Мне спадабаліся польскія рэгуліроўшчыкі. Прываблівае пластыка, дакладнасць руху - адразу бачна добрая трэніроўка.

СПАДЧЫНА ГОРАДНІ.
Фатаграфаванне А.УЛАДАСЕВІЧ.

УСПАМІНЫ

Я.МАЛЕЦКІ

УСЕБЕЛАРУСКІ
КАНГРЭС У МЕНСКУ

З кнігі «Пад знакам Пагоні»

(Заканчэнне. Пачатак у N 32).

“Ці ня той гэта ‘праўны гаспадар’, які ‘дзеля добра беларускага народу’ згадаў сваім бальшавіцкім бандам разганаць Першы Ўсебеларускі Кангрэс 1917 года, а ў 1920 годзе знішчыць беларускую незалежную дзяржаву БНР, створаную воляй усяго беларускага народа?”

“Ці гэта той самы ‘праўны гаспадар’, які ў 1921 годзе ў Рызе, супольна з польскімі агрэсарамі, для добра таго ж беларускага народу парэзаў цэласялянска-рабятніцкае Беларусі ды гандляваў яе тэрыторыяй як хацеў і зь кім хацеў?”

“Ці гэта ня той самы ‘праўны гаспадар’, які ізноў жа “для добра беларускага народу” закатаваў 1 800 000 найлепшых беларускіх сялян і работнікаў, знішчыў дзесяткі тысячаў беларускае інтэлігенцыі, разбурыў беларускую гаспадарку, давеў край і народ да поўнай руіны й галечы?”

“Ці гэта ня той самы ‘гаспадар’, які разбурыў найкаштоўнейшыя помнікі нашай слаўнай культуры, нашыя сьвятыні, атручваў душы нашых дзяцей сваёй бязбожнай бандыцкай маральлю, ізноў жа для “добра” беларускага народу?”

“Ці гэта ня той самы ‘гаспадар’, які пакрыў беларускі край засьценкамі НКВД, у падземельях якіх крывавіліся ў муках тысячы Беларусаў за імкненьне да свабоды й абарону чалавечых правоў і годнасьці?..

“Хто й калі даў вам права выступаць ад імя беларускага народу перад сьветам - вам, ягоным забойцам?..”

Свой даклад М.Шкялёнак скончыў заклікам:

“Думаю, што сярод вас, прадстаўнікоў беларускага народу, ня знойдзецца такіх, што баранілі б, альбо падтрымоўвалі тыя ўсе ланцугі, тыя дагаворы й паставы нашых ворагаў, якімі яны нас мучылі, а цяпер і надалей хочуць узаконіць нашу няволю.

“Адкінем усе гэтыя кайданы раз і назаўсёды!”

“Ня будзем ніколі прызнаваць таго, хто самазванна ад нашага быццам імя гандлюе нашай воляй і справай, як чыніць за мяжою цяпер Масква, ці польскія экзыльны ўрад!..”

Першым выступіў з словам дыскусіі генэрал К.Езавітаў, удзельнік Першага Ўсебеларускага Кангрэсу 1917 году й арганізатар беларускага войска ў час існаваньня БНР. Ён, між іншага, сказаў:

“Супроць варажага беларускаму народу трактату ў Рызе ўжо ў 1921 годзе пратэставаў урад БНР і яго ніколі не прызнаваў, як і іншыя ў польскія, і расейскія паставы. Цяпер жа наступіў час, каб гэты кангрэс, як прадстаўнік волі беларускага народу, станоўка й назаўсёды адкінуў усе варожыя нам акты. Беларусь, як вольная дзяржава, народжаная ў Першай вайне, цяпер, у Другой вайне поўнасьцю дасьпела, каб стацца вольнай і незалежнай ды сама аб сабе становіцца! Ніякія старыя ні новыя дагаворы ня зьломачь нашай станоўкай волі да самастанавленьня!”

Пасьля выступу ген.Езавітава была мая чарга. Я прызнаў галоўны даклад М.Шкялёнка поўнасьцю правільным як у гістарычным разрэзе, так і для нашага часу. Я сказаў:

“Скончыліся тыя часы, калі гаварылі аб нас бяз нас. Ніхто на сьвеце ня мае права выступаць ад імя беларускага народа, ня спытаўшы яго згоды. Беларускі народ, вуснамі прадстаўнікоў БНР, што прадаўжалі змаганьне за вызваленьне Беларусі, ня раз пратэставаў супроць Рыскага трактату да бальшавіцкіх парадкаў у паняволенай Беларусі пад шыльдай БССР. Цяпер крывавае Масква й яе разбойнік Сталін, засеўшы ў Тэгеране з міжнароднымі гандлярамі свабоды народаў Чэрчылем і паралітыкам Рузвельтам, заганыяць у старую бальшавіцкую няволю наш беларускі народ, а яго тэрыторыю нанава рэжуць. Мы, прадстаўнікі народу, павінны рашуча асудзіць усе гэтыя варожыя пакты й трактаты, як антыбеларускія, што ня мелі й ня маюць ніякай праўнай сілы.”

“Няхай жыве Вольная Беларусь!”

“Няхай жыве суверэнная воля беларускага народу!”

Заля гудзела ад воплескаў, апрабуючы ануляваньне ўсіх варожых дагавораў ды няпрызнаваньне ўсякіх новых каншпактаў і намаганьняў нанава паняволіць беларускі народ.

Пасьля абедняга перапынку, на другім паседжаньні кангрэсу, А.Калубовіч, сябра БЦР, прачытаў даклад: “Аб канчальных разрыве Беларусі з Масквой і аб уневажэньні маскоўскага голасу ў беларускіх справах”. Ён прааналізаваў усю фікцыйнасьць дзяржаўнасьці БССР, як чыста маскоўскі зман беларускага народу. БССР была толькі маскоўскаю, калёніяльнага тыпу, правінцыяй, у якой беларускі народ ня меў самастойнага голасу, дзе адбываўся жорсткі глум над беларускай мовай, культурай, царквой, гаспадаркай і жыхарствам - сялянамі, работнікамі й інтэлігэнцыяй.

У дыскусіі над дакладам выступала колькі прамоўцаў. Усе яны падкрэсьлівалі, што Масква з 26 гадоў свайго панаваньня нічога пазітыўнага не зрабіла для беларускага народу, адно давала да жабрацкай долі, а цяпер сваімі бандамі спрабуе й зусім знішчыць наш народ. Дык ня можа быць ніякай гутаркі аб прызнаваньні ейных разбойніцкіх парадкаў ды ейных законаў.

Былі галасы й супраць пануючага стану. Так, дэлегат з Лідчыны, Анішчык-Чэмер, казаў:

“Тады, калі беларускі народ мабілізуе ўсе свае сілы на змаганьне з бальшавізмам, польскія бандыты ў Лідчыне й чорнасоценная расейшчына ў Наваградчыне, убіваюць нож у плечы нашага народу. У Лідзкай акрузе Палякі забіваюць бязкарна лепшыя сілы беларускай інтэлігенцыі, выразаюць цэлыя беларускія вёскі. А што робіць у Наваградчыне, у Дзятлаве, чорнасоценная РОА, ды іншыя расейскія злучэньні, найлепш скажа прысутны тут Васіль Рагуля. Мы хочам змагацца з бальшавізмам, але мусім мець забясьпечаньня тылы. Прашу кангрэс зьвярнуцца да прэзыдэнта БЦР, каб паслаў у Лідчыну беларускія батальёны і зрабіў канец здзекам над беларускім жыхарствам!”

“Чаму гэта цяпер БЦР, як прадстаўніцы Беларусі, не падлягае ЎСЯ БЕЛАРУСЬ,

так Заходняя, як Усходняя й Паўночная? Дакуль будучь нас увесць час дзяліць? Кангрэс мусіць падаць стану ўкі голас, каб уся этнічная Беларусь была зьяднаная ў непадзельную дзяржаву!”

На канцы зьезду былі прынятыя рэзалюцыі аб непрызнаваньні ўсякіх шkodных дагавораў, законаў, міжнародных пактаў, а таксама маскоўскай марыянэтка БССР. Адначасна для БЦР надавалася права рэпрэзэнтацыі інтарэсаў беларускага народу ды абароны краю на час вайны.

Пазьней, ужо на эміграцыі, ці мала было спрэчак пра БЦР ды кангрэс. Адны, атакуючы прыхільнікаў БНР, хацелі й надалей бачыць “легітымнасьць” БЦР у паставоках кангрэсу, ды прадаўжаць дзейнасьць БЦР. Другія, што стаялі пасьлядоўна на пазыцыях БНР, хацелі панізіць гэты кангрэс, як быццам “недэмакратычны” што да спосабу выбару дэлегатаў і дзеля татальнага нямецкага рэжыму, які быццам не даваў магчымасьці свабодна выявіць волю беларускага народу. Гэткія зьвінавачаньні пад адрасам зьезду несправядлівыя.

Ведама, умовы вайны, і нацысцкі таталітарны рэжым Гітлера, з пачаткавай славянагубнай праграмай, ня спрыяў выяўленьню дэмакратычных тэндэнцыяў зьезду. Ды нельга вінаваціць і зьезд, і БЦР у тым, што яны былі паслухмяныя Немцам марыянэтка тыпу бальшавіцкіх “зездаў” у БССР. На зьезд, праўда, прыбылі дэлегаты з назначэньня, а сам ён трываў толькі адзін дзень, бо ўжо ў часе нарадаў можна было на залі паседжаньняў чуць кананады цяжкіх баёў фронту, які якраз тады маланкава набліжаўся да Менску. Ды каго іншага маглі б паслаць “дэмакратычныя” выбары, ды якую іншую ідэалёгію рэпрэзэнтавалі б “дэмакратычныя” пасланьнікі?

Гэта ж Першы Ўсебеларускі Кангрэс у 80 % складаўся з гэтак званых “абласьнікоў”, ці з дэлегатаў “Западнай вобласці”, падабраных да нацкаваных бальшавікамі супроць дэмакратычнага ладу й беларускай дзяржаўнасьці. А што сталася? Беларускі народ клясава адналіты, дэмакратычны, свабодалюбны й патрыятычны, і хоць бальшавікі акружылі буды-

нак зьезд, а ленынска-сталінскія агенты намагаліся запалохаць расправай за непаслухмянасьць бальшавіцкай праграме - Першы Кангрэс адкінуў бальшавіцкі лад у Беларусі ды паклікаў да жыцьця Беларускаю Народную Рэспубліку - дэмакратычную дзяржаву ў этнаграфічных межах пасяленьня беларускага народу!

Тое самае паўтарылася й у Другой вайне. Гітлераўскія Немцы не перашкаджалі справе арганізацыі зьезду ды не праўлялі намаганьняў умяшвацца ў ход нарадаў. Было ім ужо не да гэтага. Дэлегаты, што прыехалі, былі такія самыя беларускія патрыёты, што й на Першым Кангрэсе, і на парадку дня паставілі ня нейкі беларускі нацызм, не марыянэцтва ў карысьць Трэцяга Рэйху, але працяг нашага змаганьня за зьдзяйсненьне Акту 25 Сакавіка 1918 году, за стварэньне сваёй незалежнай дзяржавы.

А за 25 гадоў палітычнага змаганьня беларускі рух, не зважаючы на крывавае масавы тэрор чырвоная Масквы, на глум пад Польшчай, на панесеныя аграмадныя страты ў радок патрыятычнае інтэлігенцыі, паказальна задэманстраваў вялікі прагрэс у пашырэньні нацыянальна-палітычнай сьведомасьці. Не засталася бяз сьледу й тое, што не зважаючы на аграмадныя разбурэньні, на вялікія цяжкія і страшнае вынішчэньне жыхарства, і Другая вайна была часам яшчэ аднаго ўздыму да свабоды, да незалежнасьці.

На зьездзе сьцьвердзіў гэта й генэрал К.Езавітаў, удзельнік Першага Ўсебеларускага Кангрэса:

- Дваццаць пяць гадоў таму назад бальшавіцкая дэлегатаў на Першым Кангрэсе прамаўляла па-расейску. Сёньня ўсе бяз вынятку прамаўляюць па-беларуску... Тады былі ў некаторых ухлы ў бок Расеі, сёньня адна ва ўсіх ідэя - НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ!

У ваблiччы новага бальшавіцкага нахлыну зьезд ставіў галоўнай мэтай справу найважнейшую: каб перад сьветам заявіць, што беларускі народ пратэстуе супроць новых міжнародных махінацыяў паставіўшы аб ягоным лёсе без ягонай волі. А воля ягоная адна: не нацысцкая, не гітлераўская, не бальшавіцкая, ня польскіх абшарнікаў, але свая, адвечная, справядлівая.

(Друкуецца на мове арыгіналу).

МЫ ПАВІННЫ ЎЖО СЁНЬНЯ
ЗМАГАЦЦА ЗА ПРАЎДУ

Мяне здзіўляе бяздзейнасьць беларускіх гісторыкаў у справе распрацоўкі гісторыі беларускага нацыянальнага руху падчас апошняй вайны. Па-за кнігамі Ю.Туронка і В.Раманоўскага няма ніводнай працы, у якой бы чытач даведаўся пра Беларускаю Самаахову, Беларускаю Краёвую Абарону, Саюз Беларускай Моладзі, Беларускаю Незалежную Партыю, Беларускаю Народную Партызанку... Няма ніводнае кнігі пра гэтых выдатных беларускіх патрыётаў, як кс.В.Гадлеўскі, Ст.Грынкевіч (старэйшы), М.Шкялёнак, Ус.Родзька, М.Вітушка, Ю.Саковіч...

Можна, канешне, сказаць, што не пасьпелі, што ў архівы КДБ пускаюць толькі “ізбранных”... Але ці можа гэта быць апраўданьнем? Нельга без зайздрасці глядзець на працу ўкраінскіх гісторыкаў, якія грунтоўна распрацоўваюць гісторыю ОУН, УПА, пішуць кнігі пра Я.Канавальца, С.Бандэру, Р.Шухевіча. А ў нас?.. Вялікі дзякуй украінцу гісторыку Ул.Гуленку, які ўжо шмат гадоў вывучае “белыя плямы” II-ой сусьветнай вайны на Беларусі. А што беларусы? Праф. А.Хацкевіч працягвае рэабілітоўваць польскую Армію Краёву, але адначасна фашысцыі беларускі нацыянальны рух. Дарэчы, чамусьці вывучэньне дзейнасьці АК на Беларусі больш за ўсё займае беларускіх гісторыкаў. А іх функцыі пераймаюць розныя “спецыялісты” з “Савецкай Белоруссии”, “Мы и

время”. І яны ізноў льюць бруд на беларускіх патрыётаў, не падзяляючы іх і сьвядомых калыбарантаў.

Можа тады ёсьць сэнс перавыдаць эмігранцкія кнігі: “Другі Ўсебеларускі Кангрэс”, “За Дзяржаўную Незалежнасьць Беларусі” (зборнікі дакументаў), “Пад знакам Пагоні” (успаміны) Я.Малецкага? Але спроба перавыдаць кнігу Я.Найдзюка і У.Касяка “Беларусь учора і сёньня” скончылася арыштам гатовага да продажу накладу! Што ж не спадабалася цэнзарам? Можа тое, што “на зьмену фашысцускай прайшла расейска-бальшавіцкая акупацыя”? Як бачым, гісторыя, як і раней, залежыць ад палітыкі. Асабліва пільна аберагаюць гэтыя цэнзары гісторыю II-ой сусьветнай вайны на Беларусі. Вельмі яны баяцца, што праўда пра тыя часы можа не паправіцца ўсходняму суседу. Вось гісторыкі й ня хочуць займацца некаторымі тэмамі, альбо займаюцца, але не друкуюць вынікі сваёй працы. Чакаюць палітычных зьмен. Як кажуць, куды вецер падзьме...

А пакуль маўчаць нашыя гісторыкі, паміраюць апошнія сьведкі і ўдзельнікі ўспомненых падзей. Пры ўладзе камуністых яны маўчалі, маўчаць і цяпер. Яны забяруць з сабою ў магілу сьведчаньні пра сапраўдную дзейнасьць савецкіх партызанаў, пра Беларускаю Народную Пар-

тызанку, Беларускаю Краёвую Абарону... І калі праз пяць, або дзесяць гадоў нарэшце пачнецца пісацца праўдзівая гісторыя, дык яна будзе значна бяднейшая бяз гэтых сьведчаньняў. Так, як сёньня гісторыя вайны паказана толькі з аднаго боку - расейскага. Калі ж мы зірнем на яе “беларускімі вачыма”?

Але ня трэба думаць, што гэта адбываецца толькі ў нас. Падобнае становішча назіраецца і ў Сербіі. Вось што лідар сербскіх дэмакратаў Вук Драшкавіч сказаў у інтэрв’ю “Комсомольской правде”:

“Вы ведаеце, што сербы-камуністы забілі болей сербскіх сьвятароў, чымсьці харвацкі ўстапы? У 1944-1945 гадох яны знішчылі 250 тысяч чалавек. За тры дні ў кастрычніку 44-га бяз суда было расстраляна 12 тысяч: прафесары, акадэмікі, акцёры, сьвятары. Сербскі народ згубіў свае духоўныя вышні... Але ён (Прэзыдэнт Сербіі Слабадан Мілошэвіч - С.Д.) не дае раскацаць праўду пра злычынны партызан. Да гэтага часу злычынцы жывуць у самым фэшэнебельным раёне Бялграда...” (“К.П.”, 13 кастрычніка 1993г.)

Мя яшчэ мала ведаем пра бальшавіцкі тэрор пасьля ліпеня 1944г. Чамусьці ў нас больш успамінаюць тэрор даваенны, а павасныя закраваюць мімаходзь. Чаму так? Можа таму, што пасьля вайны ён быў яшчэ страшнейшы, чымсьці ў 20-30-я гады? А можа і таму, што тэрор гэты выклікаў моцны і адчайны ўзброены супраціў народа бальшавікам?..

(Заканчэнне на 6-й стар.)

14 - 20 кастрычніка 1994 г.

6

МЫ ПАВІННЫ ЎЖО СЁНЬНЯ ЗМАГАЦЦА ЗА ПРАЎДУ

(Заканчэны. Пачатак на 5-й стар.)

У 1950 г. у Парыжы былі выдзены ў французскім перакладзе ўспаміны былога іспанскага камуністычнага генэрала Валентына Ганзалес (пад псеўданімам "Земля-роб") - "Жыццё і сьмерць у СССР". Генэрал Ганзалес пасля грамадзянскай вайны ў Іспаніі выехаў у СССР, дзе неўзабаве трапіў у бальшавіцкія лагеры. У 1949 г. яму ўдалося ўцякчы адтуль на Запад.

У сваіх успамінах ён піша і пра Беларусь. Ген.Ганзалес цвёрдзіць, што з усіх са-вецкіх рэспублік Беларусь пацярпела ад НКУС найбольш. У гадох 1944-1946 на Беларусь адбыліся тры вялікія "чысткі" на-сельніцтва. У 1944 "чысцілі" пад закідам шпіянажу і пераважна расстрэльвалі. Рас-ейскае войска пад кіраўніцтвам НКУС рас-стрэльвала нават 13-гадовых дзяцей. У 1945 г. адшуквалі "зраднікаў Радзімы" і вывозілі ў Сібір. Ген.Ганзалес цвёрдзіць, што з Беларусі было вывезена каля мільёну чалавек. У 1946 г. адбылася най-больш лютая "чыстка" насельніцтва, калі мноства народу было вывезена ў Сібір і размяшчана ў мясцовых канцэнтрацый-ных лагерах.

У Смаленску на прасторы каля 150 км кв. у 1948 г. было назганяна больш за 62000 нязвінніх людзей. Там іх рассартоўвалі па розных раёнах Сібіры на прымусовыя рабо-ты. Найбольш пацярпела Віцебшчына, бо там падчас нямецкай акупацыі была шко-ла "Абвэру". У мясцовым лагеры зна-ходзілася больш 55000 вязняў. У Вязьме было загнана за калючы дрот 18000 чала-век. Апрача гэтага, больш чым 90000 арыштаваных было ў канцлагерах, што знаходзіліся ў ваколіцах Менску, Рагачова, Каленкавіч, Крычава, Баранавіч і Глыбока-

га. Працавалі там людзі па 12-14 гадзін у дзень і атрымлівалі па 100 грамаў хлеба. Усе вязні былі асуджаны фактычна на павольную сьмерць.

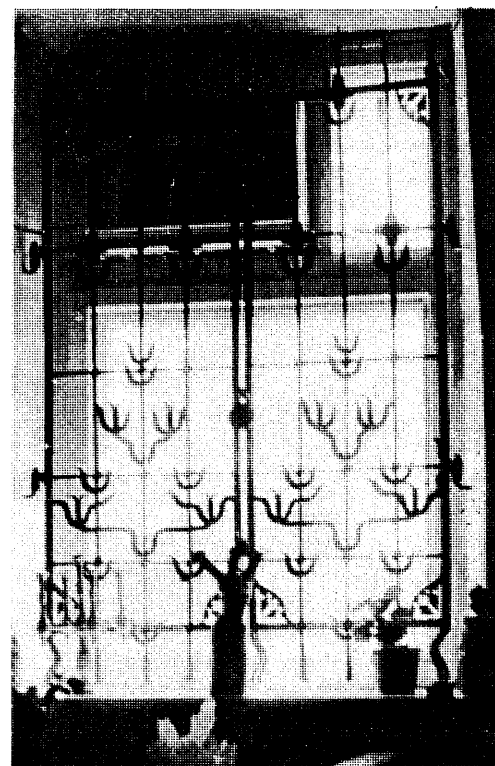
Вось гэтыя ўспаміны напісаў ген.Ганза-лес. Можна паставіць пад сумненне нека-торыя факты, пададзеныя аўтарам, але існаванне канцэнтрацыйных лагераў на Беларусі пасля вайны - гэта рэальны факт. Але да сённяшняга дня пра гэта ня ведаюць маладыя пакаленьні, а дзяды на-пшы ня хочучь успамінаць тыя часы, бо гэта выклікае боль і страх...

Прыйдзе час, калі мы даведаемся пра дзесяткі пасляваенных Курапатаў і на магілах бяззвінных ахвяраў чырвонага фа-шызму будуць пастаўленыя крыжы. А дзе-ля набліжэння гэтага дня, мы павінны ўжо сёння змагацца за праўду пра ваенныя й пасляваенныя падзеі на Беларусі. Гэта наш абавязак перад Богам, перад гісторыяй, перад памяццю мільёнаў ахвяр акупантаў з Захаду і ўсходу.

Сяргей ДУДАЛІЧ.

Кавальскае майстэрства Юрыя Мацко добра ведаюць на Беласточчыне, Віленшчыне і Гарадзеншчыне. Спадар Мацко - пастаянны ўдзельнік выстаў на-роднага прыкладнога рамства. Яго вы-рабы, а гэта ажурныя краты, падсвечнікі,

культавыя прылады, карыстаюцца вялікім попытам.

НА ФАТАЗДЫМКАХ: Ю.МАЦКО пад час прэзэнтацыі выставы, прысьвечанай краёвым роднага краю: ваколіцы краты работы мастака.

СУД НЕ АДБЫЎСЯ

Газета "Пагоня" пісала, што Мікалай Аляксандравіч Мельнікаў, які безпадстаўна звольнены з працы ў ГрДУ, падаў у суд, каб аднавіцца на працы. Да рэдакцыі да гэтага часу надыходзяць лісты ад былых вучняў і простых людзей, якім неабыхавы лёс педа-гога і навукоўца М.А.Мельнікава. На жаль, надрукаваць іх поўнасьцю мы ня маем маг-чымасьці па агульнавядомай прычыне - дэфіцыту газетнай плошчы. Але больш цікавыя, на думку рэдакцыі, вытрымкі з лістоў прапануем нашым чытачам:

"Дарагі Мікалай Аляксандравіч! Хачу прызнацца Вам у пачуцьці глыбокай па-

шаны да Вас як Настаўніка, шчыра заяўляю, што як слаvesьніца я чаго-не-будзь дасягнула ў жыцьці дзякуючы толькі Вам".

Гэта радкі з ліста настаўніцы СШ N 9 г.Слоніма Т.М.Шарпай.

Галіна Дземчанка - настаўніца СШ N 25 Горадні ў сваім лісьце ў рэдакцыю ўспамінае іспыты, якія здавала спадару Мельнікаву:

"Мікалай Аляксандравіч спакойна пе-рапыніў мяне і прапанаваў пачытаць свае вершы. Выслушаўшы іх, сказаў: "Вы буд-зеце настаўніцай літаратуры".

"Сапраўдны педагог - гэта чалавек, які любіць сваю справу, свой прадмет, сваіх вучняў. Менавіта такім педагогам з'яўляецца М.А.Мельнікаў," - піша ў сваім лісьце псіхолаг СШ N 10 г.Горадні Н.А.Сіманав.

Такіх лістоў мноства, іх аўтары ня толькі выказваюць падзяку і спагаду свайму вы-кладчыку, але і турбуюцца яго лёсам, вынікамі суда.

Прыкра, бо суд пакуль што перанесены на 19 кастрычніка, з-за таго, што прад-стаўнік унівэрсітэту Краўцэвіч ня меў ад-паведных папер на права прадстаўляць у судзе інтарэсы ГрДУ.

ПОЛЬСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ ПАНЫДЗЕЛАК, 17.10 ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Мы і нашы дзеці. 10 55 Англіійская мова для дзяцей. 11 05 "Дынастыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Прымнае з карысьнем. 12 30 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбизэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Хроніка 80-х. 13 55 Дакументальны фільм. 14 55 Вагнём і мячом. 15 10 Палюнічыя за таямніцамі. 15 20 Энцыклапедыя другой сусветнай вайны. 15 40 Таямнічая гісторыя СССР. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны журнал. 16 30 Маладзёжная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Публіцыстычная праграма. 19 10 Серыял вытв. Англіі. 19 40 Юбілейная праграма. 20 00 Веча-рынка. 20 30 Навіны. 21 15 Тэлеэатр. "Пажыццёва". 22 45 Мініаюры. 22 50 Пульс дня. 23 10 Тыздзень прэзідэнта. 23 45 Публіцыстычная праграма. 00 00 Навіны. 00 20 "Двое блаславё-ных". Фільм вытв. Швецыі. 01 45 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Ранаца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Бара-бара і Ян". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчыны. 10 30 Дакументальны серыял. 11 05 Мультифільм для дзяцей. 11 30 Праграма па заяўках. 14 00 Панарама. 14 20 "Гэта цудоўная сямейка". Серыял вытв. Францыі. 15 05 Тэле-журнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультифільм. 16 30 Спар-тыўная студыя. 17 00 Тэлежурнал. 17 10 Айчына. 17 30 Парыж. 18 00 Дакуменатальныфільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Мультифільм. 21 00 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 21 45 Рэпартаж. 22 00 Панарама. 22 30 Рэпартаж. 23 30 Сад мастацтваў. 00 00 Публіцыстычная праграма. 00 40 Варшавскі кінафестываль. 01 00 Панарама. 01 05 Спар-тыўная студыя. 01 15 Канцэрт.

АЎТОРАК, 18.10

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 09 30 Для дзяцей. 09 55 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым пра дзяцей. 10 55 Англіійская мова для дзяцей. 11 00 Серыял вытв. ЗША. 11 45 Еўрапескі партэрт. 12 00 Рынак працы. 12 20 Запра-шэнне да стала. 12 30 Сто год. 12 40 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбизэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Лабараторыя. 14 00 Дакумен-тальны фільм. 14 30 Джойсцік. 14 50 Кніга цудаў тэхнікі. 15 05 Лік матэматыкі. 15 20 Дакументальны фільм. 15 45 У свеце навукі. 15 50 Праграма дня. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Праграма для моладзі. 17 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Арыя са смехам. 18 40 Здароўе. 19 50 Мультифільм. 19 30 Сенсацыі XX стагоддзя. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Без пачуццяў". Фільм вытв. Францыі. 22 40 Пульс дня. 23 00 Што новага? 23 15 Сеймограф. 23 30 Пісьма аб гаспадарцы. 00 00 Навіны. 00 20 Дакументальны фільм. 01 10 Культурна-публіцыстычная праграма. 02 10 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Ранаца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Барабара і Ян". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчыны. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 11 30 Праграма па заяўках. 14 00 Панарама. 14 20 "Забароненае кахан-не". Серыял вытв. Іспаніі. 15 15 Тэлежурнал. 15 45 У чым справа? 15 55 Прывітанне. 16 00 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Агляд кінахронік. 17 30 Смутак і мары. 18 00 Тэлежурнал. 18 10 Сон аб Еўропе. 18 40 Каталіцкая праграма. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Мультифільм. 21 00 Публіцыстычная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Экалагічная праграма. 22 40 Рэпартажы дру-гой праграмы прадстаўляюць... 23 05 "Вайна міроў". Фільм вытв. Польшчы. 00 40 Рэпартаж. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная студыя. 01 15 "Тры года". Фільм вытв. Францыі.

СЕРАДА, 19.10

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым пра дзяцей. 10 55 Англіійская мова для дзяцей. 11 00 "Сонечныя патруль". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Ад-кальбелі да школы. 12 55 Наша дзяржава. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбизэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагас-падарчая праграма. 13 55 Дзяло аб польскіх паўстаннях. 14 35 Крыху іншая гісторыя. 14 45 Чалавек, які ведаў Эдзіт Штэйн. 15 05 Гісторыя польскага радыё. 15 25 Твары Рэнэсанса. 15 50 Праграма на вечар. 16 00 Маладзёжная музика. 16 30 Для мо-ладзі. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 20 Тэле-турнір. 17 45 Тэлежурнал. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлежурнал. 18 45 Тэлежурнал. 19 05 "Сонечныя патруль". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Спортывная студыя. 23 10 Пульс дня. 23 25 Заўсёды ўвечары. 00 00 Навіны. 00 20 "Бегства ў Новы Свет". Фільм вытв. ЗША. 01 55 Дакументальны фільм.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Ранаца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Барбара і Ян". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчыны. 10 30 Дакументальны серы-ял. 11 00 Мультифільм. 11 30 Праграма па заяўках. 14 00 Панарама. 14 20 "Двое шустрых з Анталіі". Серыял вытв. Германіі. 15 10 Тэлежурнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультифільм. 16 30 Спар-тыўная студыя. 17 00 Жывёлы вакол нас. 17 30 Дакуменатальны фільм. 18 30 Рэпартаж. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Телетурнір. 20 35 Забаўляльная праграма. 21 00 "Справы Росі О'Нэйл". Серыял вытв. ЗША. 21 45 Цені жыцця. 22 00 Панарама. 22 35 Экспрэс рэпартажы. 23 05 Канцэрт. 00 00 Спартыўная студыя. 01 00 Панарама. 01 05 Спар-тыўная студыя. 01 15 Тэлежурнал.

ЧАЦВЕР, 20.10

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыял вытв. Англіі. 09 30 Для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультифільм. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаварым пра дзяцей. 10 55 Англіійская мова для дзяцей. 11 05 "Спекота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Кулінарная прагра-ма. 12 20 Это лёгка. 12 30 Чвэрць гадзіны на экране. 12 45 Бясспечнае

жыццё. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбизэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Такі пейзаж. 14 00 Паміж намі жывёламі... 14 20 Жывёлы свету. 14 50 Рабінзоны. 15 10 Тэлежурнал. 15 25 Першы год жыцця дзіцяці. 15 50 Праграма дня. 16 00 Маладзёжная музыка. 16 30 Для маладых гледачоў. 17 00 Праграма для моладзі. 17 25 "Где Валі?". Серыял вытв. Англіі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Кінажурнал. 18 40 Такі свет. 19 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Каталіцкая праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Спекота тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 22 05 Толькі ў першай праграме. 22 50 Сатырычная праграма. 23 00 Урадавы журнал. 23 10 Васнны кінажурнал. 23 25 Пегас. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 15 Мініаюры. 00 20 Сады. 00 50 Біяграфічны фільм. 02 20 Рэпартаж.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Ранаца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Прыгоды пана Міхала". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 16 00 "Тарзан". Серыял вытв. Германіі. 16 30 Летны журнал. 17 00 Дакуменатальны фільм. 17 30 Забаўляльная праграма. 18 00 Дакуменатальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая пра-грама. 20 00 Кола фартуны. 20 35 Клуб пана Рыса. 21 00 Джэз-Джам-боры-94. 22 00 Панарама. 22 35 Аўтажурнал. 23 00 "Злачынства сэрца". Фільм вытв. ЗША. 00 45 Рэпартаж. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная праграма. 01 15 Джэз-Джамборы-94.

ПЯТНІЦА, 21.10

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 55 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 25 Дашкольнікі дома. 11 00 "Маладыя коннікі". Фільм вытв. ЗША. 12 00 Школа для бацькоў. 12 15 Папый сама. 12 30 Захаваем помнікі. 12 40 Тэлежурнал. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбизэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспа-дарчая праграма. 13 45 Якая школа. 14 10 Хто ты ёсць? 14 30 Стан душы. 14 50 Калі не Оксфард, дык што? 15 10 Тэлежурнал. 15 25 Бізнэс па амерыканскі. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычныя эле-турніры. 16 30 Забаўляльная праграма. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлежурнал. 18 30 Штогтыднёвік культуры. 18 40 Тэлежурнал спажыва. 19 05 Спадхканне уцёмную. 19 50 Саты-рычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Уладар мук". Камедыя вытв. ЗША. 22 45 Пульс дня. 23 10 Чвэрць гадзіны. 23 35 Справа для рэпартажэра. 00 00 Навіны. 00 15 Блізкія сустрэчы. 00 35 Тэлежурнал. 01 15 "Жанчыны на мяжы нэрвовага зрыва". Фільм вытв. Іспаніі. 02 40 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Курс англійскай мовы. 08 30 Ранаца. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Серыял вытв. Даніі. 10 00 Свет жанчыны. 10 30 Дакуменатальны фільм. 11 00 Мультифільм. 11 30 Праграма па заяўках. 14 00 Панарама. 14 20 "Чараўнік з вуліцы вязаў". Серыял вытв. ЗША. 15 10 Тэлежурнал. 15 55 Прывітанне. 16 00 Праграма для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 30 "З дзесяці да пяці". Камедыяны серыял вытв. ЗША. 18 00 Дакуменатальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Адзін з дзесяці. 20 35 Тэлежурнал. 21 00 Джэз-Джамборы-94. 22 00 Пана-рама. 22 30 Забаўляльная праграма. 23 05 "Карабелі". Фільм вытв. Германіі. 01 15 Панарама. 01 20 Спорт. 01 30 Джэз-Джамборы-94.

СУБОТА, 22.10

ПРАГРАМА 1

08 00 З Польшчы. 08 10 Прашу адказаць. 08 25 Усё аб агародзе. 08 50 Атраліня. 09 30 Спартыўны тэлежурнал. 09 55 Праграма дня. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 12 00 Дакументальны фільм. 13 00 Навіны. 13 10 Забаўляльная праграма. 13 55 Жывёлы свету. 14 30 Мультифільм У. Дыснэя. 15 55 Тэлежурнал. 17 00 Краіна. 17 30 Хатнія сцэны. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 45 Забаўляльная праграма. 19 05 "Бэвэрлі Хілз". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Дзіцячы тэлежурнал. 20 10 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Парк Горкага". Фільм вытв. ЗША. 23 20 Сустрэча. 00 15 Навіны. 00 25 Спартыўная субота. 00 35 Музычная праграма. 01 20 "Японская статуэтка". Фільм вытв. ЗША. 02 40 "Забоў". Фільм вытв. Германіі.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Аркестровая музыка. 08 30 Такія адзінокія. 08 50 Урок мовы глухых іхлых. 08 55 Прывітанне. 09 00 Таварыства ў культуры. 09 30 Мультифільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Ваенны журнал. 11 30 Праграма пра жывёл. 12 00 Праграма для дзяцей. 13 00 Акадэмія польскага кіно. 14 45 Дакуменатальны фільм. 15 40 Жыццё побач з намі. 16 10 Спартыўная студыя. 16 45 Студыя другой праграмы. 17 00 Серыял вытв. ЗША. 17 30 Телетурнір. 18 00 Валікая гульня. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 19 30 Семь дзён - свет. 20 00 Тэлежурнал. 20 35 Дзірка ў кошыку. 21 00 Забаўляльная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Слова на нядзелю. 22 35 Музычны журнал. 23 00 Міс Польшча-94. 23 20 "Па-за закона". Вестэрн вытв. ЗША. 01 20 Панарама. 01 25 Джэз-Джамборы-94.

НЯДЗЕЛЯ, 23.10

ПРАГРАМА 1

08 00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08 15 Далёка і блізка. 08 30 Тядзень. 09 00 Сельскагаспадарчая праграма. 09 25 Праграма дня. 09 30 Нядзельная кінапраграма. 09 55 Тэлеранія. 10 30 Музычны ашчак. 11 05 Серыял вытв. Канады. 12 00 Навіны. 12 10 Дакументальны фільм. 13 15 Тэлеканцэрт нажаданню. 13 45 3 камерай срод жывёл. 14 00 Цырк фізікаў. 14 20 Мора. 14 55 У старым кіно. 16 35 Ён ці хто? 17 05 Няма з чаго смяцца. 17 35 Антэна. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Можна пасмяяцца. 19 05 "Ды-настыя Колбі". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Па зову сэрца". Серыял вытв. Італіі. 22 00 Спар-тыўная нядзеля. 22 25 Галівудскія чарадзей. 22 50 Публіцыстычная праграма. 23 20 Забаўляльная праграма. 00 15 Аб таямніцах. 00 40 "Два твары помсты". Фільм вытв. ЗША. 01 50 Магічны востраў.

ПРАГРАМА 2

08 00 Рэха тыдня. 08 30 Фільм для глухх. 09 15 Слова на нядзелю. 09 20 Прывітанне. 09 30 Фестываль Закопане-94. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Дакуменатальны фільм. 12 05 Мультифільм для дзяцей. 13 00 Камедыя вытв. Англіі. 14 30 Рэпартаж. 15 00 Вандраванне ўчасе і прасторы. 16 00 Тэлеэатр для дзяцей. 16 50 Другая праграма. 17 00 "Ях ёсць". Серыял вытв. Польшчы. 17 30 Тэлежурнал. 18 00 Міс Польшча-94. 19 25 Спар-тыўная студыя. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Телетурнір. 20 35 Мультифільм. 21 00 Весе ла ці сумна. 21 50 Фестывальная студыя. 22 00 Панарама. 22 30 Тэлепрадстаўленне. 23 20 "Сямейныя фотаздымкі". Серыял вытв. ЗША. 00 10 Джэз-Джамборы-94. 01 10 Панарама. 01 15 Джэз-Джамборы-94.

14 - 20 кастрычніка 1994 г.

7

ПАНЯДЗЕЛАК, 17.10

Беларускае тэлебачанне

16.50 Праграма перадач. 16.55 Тэлебачанне — школы. Пазакласнае чытанне. Анатоль Клышкі "Францыск Скарына". 17.15 "Бімбат". Вясёлы панядзелак. 17.30 Навіны (з сурдаперакладам). 17.40 Нова "Крыніца". Да выхад першага нумара ча-сёфіса. 17.50 Беларускі тур. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак. 18.10 Абласныя навіны (Брэст). 18.25 Навіны Бі-бі-сі. 19.00 Аэробіка. 19.30 Прак-сект. Інфармацыйна-аналітычная праграма. 20.00 Пяць хвілін на жарты. 20.10 Спартыўны тэле-кур'ер. 20.30 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.35 Вертыкаль. Пошта Прэзідэнта — роздум аб набалелым. 22.15 На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Студыя "Тэлесябрына". Імгненне пчырасці. Пад купалам Сусвету. Надвор'е. "Паласа Сімарона". Тэле-візііны шматсерыйны маст. фільм (ЗША).

Канал "Астанкіна"

17.00 Лабірынт. Усход—Заход. Залаты гандлёвы шлях Расіі. 17.30 Загадка СБ. 17.40, 20.30 Надвор'е. 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". І. Сцін. 17.50, 20.00, 22.50 Навіны. 18.00 Гадзіна пік. 18.25 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 18.55 Калі... Вядучы — У. По-знер. 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Гол. 21.10 Сустрэча для вас. А. Меншыкаў. 21.55 Кабарэ "Усе зоркі". 22.35 Праграма "У". 23.00 Шэсць вечароў з Ю. Нікуліным. 23.35 Аўта-шоу. 23.50 Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

17.25 Выватаванне 911. 18.20 Вуснамі дзіцяці. 18.50 Ніхто не забыты. 19.00, 22.00 Весткі. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Спрут-6". Маст. фільм (Італія). 20.40 Рэпарці. 21.00 Момент ісціны. На пытанні А. Каравулава адказвае дэпутат Дзяржаўнай думы Л. Някрасаў. 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 "Каралева Лізавета". Праграма Бі-бі-сі. 23.30 Зоркі гавораць.

АЎТОРАК, 18.10

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі. 8.10 Дзевяны веснік. 8.25 Пад купалам Сусвету. 8.35 Надвор'е. 8.45 Пяць хвілін на жарты. 8.50 "Птушчына восень". Кінаарыс. 9.00 Тэлебачанне — школе. Пазакласнае чытанне. Анатоль Клышкі "Францыск Скарына". 9.20 "Чарапашкі ніндзя". Мультисерыял. 9.45 "Паласа Сімарона". Тэлевізііны маст. фільм (ЗША). 11.00 "АВС-клуб". Англійскую мову вучым самі. 11.15 Партрэт на фоне часу. Акцыянернае гаварыства "КІМ" г. Віцебска. 11.45 "Шчыра Ваш...". Маст. фільм. 13.10 "Песні Разенбаума". Фільм-кан-цэрт. 15.05 Праграма перадач. 15.10 "Як нараджаецца музыка?" Хормайстар Галіна Цітова. 15.45 "Нов і К"-топ-10. 16.45 Тэлебачанне — школе. Белару-ская літаратура. Ян Баршчэўскі. "Шляхціц Заваль-ня". 17.15 "Бімбат". Спачатку было слова... 17.30 Навіны (з сурдаперакладам). 17.40 Залатая ініцыятыва. Прапановы бізнесменаў па здабычы зо-лата. 18.10 Абласныя навіны (Віцебск). 18.25 Навіны Бі-бі-сі. 19.00 Эканаміст. 19.10 Эканамічная хваля. Напярэдадні зімы. Прамая лінія. 19.55 Калейдаскоп выставак. 20.10 "Васымножкі". Мультифільм для дор-слых. 20.20 Пяць хвілін на жарты. 20.30 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.35 Пад купалам Сусвету. 21.45 Надвор'е. 21.55 На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — "Маё кахан-не, мой смутак". "Сталіца". Тэлекасціс.

Канал "Астанкіна"

5.30 Раніца. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны. 7.00 Працяг праграмы "Раніца". 8.00 "Вайна гобатаў". Мультисерыял. 8.25 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 9.25 А. Рэспігі. "Птушкі". Сюіта для аркестра. 14.00 "Гарача і іншыя". Тэлесерыял. 15.00 Вясёлыя ноткі. 15.30 Паміж намі, дзятчынкі. 16.00 Джэм. 16.20 "Элен і рабяты". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 "Ведзі". 17.30 Чалавек і закон. 17.40, 20.30 Надвор'е. 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". К. Орф. 18.00 Гадзіна пік. 18.25 "Дзікая Роза". Тэле-серыял. 18.55 Тэма. 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 З першых рук. 20.50 Да 50-годдзя Перамогі. Маст. фільм "Смага". 22.25 Новая жыхары. 23.05 "Паміж двух азёраў і вышэй за воблакі". Аб народ-ных талентах г. Інтэрлакен (Швейцарыя). У пера-пынку (23.50) — Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30 Формула-730. 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі. 7.20 Пятрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Гандлёвы дом. 8.40 Момент ісціны. 9.35 Чароўны куфэрак. 9.50 Каралеўская міля. 10.35 Тэлегазета. 10.40 Сялянскае пытанне. 15.20 "Пірацкі востраў". Маст. фільм (Аўстралія). 2-я серыя. 15.45 Там-там навіны. 16.00 Свята кожны дзень. 16.10 Новая лінія. 16.50 Не быць дына-заўрам. 17.05 Галасы. 17.35 Парадак дня. 18.00 І-клуб. 18.50 Ніхто не забыты. 19.25 Падрабяз-насці. 19.35 Джэз-клуб. "Вясёлыя рабяты з Англіі". 20.10 Футбол. Кубак УЕФА. "Дынама" (Масква). "Рэал" (Мадрыд). 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 Экран кримінальных паведамленняў. 22.40 Футбол. Кубак УЕФА. "Нант" (Францыя). "Тэкстыльш-чык" (Камышын). У перапынку — Зоркі гавораць.

СЕРАДА, 19.10

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі. 8.10 Эканаміст. 8.20 Пад купалам Сусвету. 8.30 Надвор'е. 8.40 Пяць хвілін на жарты. 8.50 "Дзілі-Далі ў Мурчынпарку". Мультифільм. 9.00 Тэлебачанне — школе. Белару-ская літаратура. Ян Баршчэўскі "Шляхціц Заваль-ня". 9.30 "Маё каханне, мой смутак". 10.30 Аэробіка. Урокі Наталлі Наважылавай. 11.00 — 11.15 "Бімбат". Спачатку было слова... 16.00 Праграма перадач. 16.05 Відзёма-нявідзёма. Навіны кіна-віда-аўдыё. 17.05 "Бімбат". Сустрэча з пісьменнікам Генадзем Гры-невічам. Прамая лінія. 17.30 Навіны (з сурдаперакла-дамі). 17.40 Якія мы гаспадары? Вопыт жыллёвага будаўніцтва на Гомельскім заводзе "Крышпаль". 18.10 Абласныя навіны (Гомель). 18.25 Навіны Бі-бі-сі. 19.00 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". "Карамболь". Ток-шоу з удзелам маскоўскага ма-

така Барыса Краснова. 19.30 Крэда. Праграма для дзелавых людзей. 19.50 У нас дома. Прагра-ма для сям'і. 20.30 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.35 Пяць хвілін на жарты. 21.40 Пад купалам Сусвету. 21.50 Надвор'е. 22.00 На сесіі Вяр-хоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля за-канчэння "Маё каханне, мой смутак". Аўта-парк.

Канал "Астанкіна"

5.30 Раніца. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны. 7.00 Працяг праграмы "Раніца". 8.00 "Вайна гобатаў". Мультисерыял. 8.25 "Дзікая Роза". 9.00 Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам). 10.00 Амерыка з М. Таратутам. 14.00 "Гарача і іншыя". 15.00 Пагледзі, паслухай. 15.20 Адказы. 16.00 Сіняя ітупіка. 16.20 "Элен і рабяты". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 Міждзяржаўная тэле-радыёкампанія "Мір". 17.30 Мініяцора. 17.40, 20.30 Надвор'е. 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Д. Туту. 18.00 Гадзіна пік. 18.25 "Дзікая Роза". 18.55 У пошуках згубленага. Л. Арлова. 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Маналог. 20.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Спартак" (Масква) — "Баварыя" (Мюн-хен). 23.00 Максіма. 23.20 Прэс-экспрэс. 23.30 Фут-бол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд з 9-ці матчаў.

Канал "Расія"

6.30 Формула-730. 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі. 7.20 Пятрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Гандлёвы дом. 8.40 "Санта-Барбара". 9.30 Вялікі хакей. 10.00 Пушкінскі дом. 10.40 Сялянскае пытанне. 15.20 Студыя "Рост". "Чый бок?" 15.50 Там-там навіны. 16.05 Свята кожны дзень. 16.15 Тэлегазета. 16.20 Далёкі Ус-ход. 17.00 М-трэст. 17.15 Казкі для бацькоў. 17.45 Асенняя вясёллі. 17.55 Рубжык. 18.10 Фільм-прэм'ер. 18.25 Залатая шпора. 19.25 Падрабяз-насці. 19.35 "Санта-Барбара". 20.25 Астралогія каханья. С. Захараў. 21.00 "60 хвілін". Праграма Сі-бі-эс і Расійскага ТБ. 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 Экран кримінальных паведамленняў. 22.40 Майстры. Скульптар Ю. Арэхаў. 23.25 Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

16.25 Сем пятніц на тыдні. 16.45, 19.25 Музычны момант. 16.50 "Ліцэй, 19 кастрычніка". Тэле-фільм. 17.10 Выбары-94. 17.55 Гістарычны аль-манах. 18.30, 21.30 Інфарм ТБ. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль. 19.30 "Каміла, ці Нераскрыты таямніцы". Маст. фільм. 20.15 Блэф-клуб. 20.50 "Граф Нулін". Гавы з рамана А. С. Пупкіна чытае С. Юрскі. 21.10 Тэлема-газін. 21.15 Тэлеслужба бяспекі. 21.45 Спартыўныя навіны. 22.00 Ваш стыль. 22.05 "Богу помач вам, сябры мае...". Прэм'ера "Лентэліфільма".

ЧАЦВЕР, 20.10

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі. 8.10 Пад купалам Сусвету. 8.20 Надвор'е. 8.30 Пяць хвілін на жарты. 8.40 Крэда. Праграма для дзелавых людзей. 9.00 "Маё каханне, мой смутак". 10.00 "Сучасныя дожджы". Мультифільм. 10.05 "Жанчына дня". Маст. фільм. 11.30 "Свята натхнення". Фільм-канцэрт. 12.00 "Бімбат". Сустрэча з пісьменнікам Генадзем Гры-невічам. 12.25 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". "Карамболь". Ток-шоу з удзелам мас-коўскага мастака Барыса Краснова. 12.55 — 13.40 Настальгічны дывертисмент. Гісторыя ДАВТА Бе-ларусі ў асобак. Частка 1-я. 15.30 Праграма перадач. 15.35 Заклучны канцэрт фестывалю мастацтваў Бе-ларускага ўніверсітэта культуры. Перадача 1-я. 16.45 Тэлебачанне — школе. Прыродазнаўства. Расліны і жывёлы вадаёмаў. 17.05 "Бімбат". Марсельеза. 17.30 Навіны (з сурдаперакладам). 17.40 Дзедка за рэпку. Парады агароднікам. 18.10 Абласныя навіны (Грод-на). 18.25 Навіны Бі-бі-сі. 19.00 Стоп-кадр. Кримінальная хроніка. 19.20 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". "Наўцільс". Праграма для ама-тараў турызму і адпачынку. 19.40 Калыханка. 20.00 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.05 Ха-кей. "Цівалі" (Мінск) — "Спартак" (Масква). 3-ці перыяд. 21.00 Панарама. 21.35 Пяць хвілін на жарты. 21.40 Пад купалам Сусвету. 21.50 Надвор'е. 22.00 На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — "Маё каханне, мой смутак". Што на свеце чацвявеца? Творчае маладзёжнае аб'яднан-не "Крок". "Супермалды Беларусь-95".

Канал "Астанкіна"

5.30 Раніца. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50, 0.50 Навіны. 7.00 Працяг праграмы "Раніца". 8.00 "Вайна гобатаў". 8.25 "Дзікая Роза". 9.00 "Жыццё запаркаў". 9.35 Спявае І. Пляшчэўцаў. 14.00 "Гарача і іншыя". 15.00 Сустрэча пісьменнікаў, кампазітараў і паэтаў з работамі ў канцэртнай студыі Астанкіна. 16.00 Мультиролі. 16.20 "Элен і рабят-ы". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 ...Да 161 старэйшым. 17.40, 20.30 Надвор'е. 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". У. Нобіле. 18.00 Гадзіна пік. 18.25 "Дзікая Роза". 18.55 Аўтарская праграма В. Яра-феева. "Дзе так вольна дыхае чалавек?" 19.40 До-брай ночы, малышы! 20.40 Масква — Крэмль. 21.00 Лато "Мільён". 21.30 "Рока і яго браты". Маст. фільм (Італія). У перапынку (23.50) Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30 Формула-730. 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі. 7.20 Пятрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Паехалі. 8.35 "Санта-Барбара". 9.25 Ранішні канцэрт. 9.45 На палітычным Алімпіе. 10.35 Тэлега-зета. 10.40 Сялянскае пытанне. 15.20 Студыя "Рост". 15.50 Там-там навіны. 16.05 Свята кожны дзень. 16.15 Мульти-пуліцы. "Вялікі Ух". 16.25 Новая лінія. 17.05 Кілі-антракт. А. Газманаў. 17.10 Будні. 17.50 У свеце аўта- і мотаспорту. 18.20 Свае гульні. 18.50 Пяць хвілін аб добрым жыцці. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Санта-Барбара". 20.25 Бенэфіс Аляксандра Басіля. 21.30 Я — лідэр. 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 Плошча мастацтваў. Дырыжор І. А. Мусін. 23.30 Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

16.25 "Вясёлы апуканец", "Непераможныя". Мультифільм. 16.45 Дзецяма пра зерняты. 17.05, 19.25 Музычны момант. 17.10 Выбары-94. 17.55 "Шаўконы шлях" прадырмальніцтва. 18.30, 21.30

Інфарм ТБ. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль. 19.30 Ура! Камедыя. "Апера-цыя "Ы" і іншыя прыгоды Шурыка". Маст. фільм. 21.10 Тэлемагазін. 21.15 Тэлеслужба бясп-ека. 21.45 Спартыўныя навіны. 22.00 Ваш стыль. 22.05 Вячэрні знон. 23.05 Фінал чэмпіянату свету па міні-футболе сярод студэнтаў. Расія — Іспанія.

ПЯТНІЦА, 21.10

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі. 8.10 Пад купалам Сусвету. 8.20 Надвор'е. 8.30 Пяць хвілін на жарты. 8.40 "Вер-не-вер". Мультифільм. 9.00 Тэлебачанне — школе. Прыродазнаўства. Расліны і жывёлы вадаёмаў. 9.20 "Маё каханне, мой смутак". 10.20 "Я + Я". Мужчына і жанчына. 10.55 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". "Наўцільс". Праграма для амагараў турыз-му і адпачынку. 11.15 У нас дома. Праграма для сям'і. 11.50 "Бімбат". Марсельеза. 12.15-13.00 На-стальгічны дывертисмент. Гісторыя ДАВТА Бе-ларусі ў асобак. Частка 2-я. 16.05 Праграма перадач. 16.10 Заклучны канцэрт фестывалю мастацтваў Беларускага ўніверсітэта культуры. Перадача 2-я. 17.10 "Бімбат". Знаёмства з дзіцячым тэатрам гімназіі № 37 г. Мінска. 17.30 Навіны (з сурдаперак-ладам). 17.40 "Еўрапейскі калейдаскоп". 18.10 Аб-ласныя навіны (Магілёў). 18.25 Навіны Бі-бі-сі. 19.00 Эканаміст. 19.10 "Выток". Урокі беларускай мовы. Прэм'ера цыкла. 19.25 "Таму што любілі...". Памяці тэлежурналіста Аляксандра Чуланова. 19.55 Акту-альнае інтэр'ю. Прымае ўдзел старшыня КДБ Бе-ларусі генерал-лейтэнант У. Д. Ягораў. 20.15 Студыя "Тэлесябрына". Падарункі на добры на-строі. 20.30 Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.35 Пяць хвілін на жарты. 21.40 Пад купалам Сусвету. 21.50 Надвор'е. 22.00 На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння - "Белае сонца пустыні". Маст. фільм.

Канал "Астанкіна"

5.30 Раніца. 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50 Навіны. 7.00 Працяг праграмы "Раніца". 8.00 Сара-ка. 8.25 "Дзікая Роза". 9.00 Агарод круглы год. 9.30 А. Глазую. Паэма-фантазія "Мора". 14.00 "Гарача і іншыя". 15.00 "Кэвіл". Тэлесерыял для дзяцей. 16.00 Рок-урок. 16.50 Свет сёння. 17.00 Чалавек і закон. 17.35, 20.30 Надвор'е. 17.40 Дакументы і лёсы. 18.00 Бамонд. 18.20 "Дзікая Роза". 18.50 Поле цудаў. 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Чалавек тыдня. 21.05 "Вуліцы Сан-Францыска". 22.05 "Погляд" з А. Любімавым. 23.10 Хакей. Чэмпіянат МХЛ ЦСКА — "Пардаўтан" (Рыга). У перапынку — Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30 Формула-730. 7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі. 7.20 Пятрабуюцца... патрабуюцца... 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Паехалі. 8.35 "Санта-Барбара". 9.25 Зда-рова жывеш. 9.40 У свеце жывёл. 10.35 Тэлегазета. 10.40 Сялянскае пытанне. 15.20 Студыя "Рост". "Кенгуру". 15.50 Там-там навіны. 16.05 Свята ко-жны дзень. 16.15 Новая лінія. 16.55 Дысней па пятніцах. "Знакамітыя ліхадзеі Дысней". 17.55 SOS. 18.05 Лаўка сусветаў. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Санта-Барбара". 20.30 Маскі-шоу. 21.05 "К-2" прадстаўляе: "Абаан". 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 "Кені і яго кампанія". Маст. фільм (ФРГ). 23.55 Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

14.25, 21.10 Тэлемагазін. 14.45 Ура! Камедыя. "Аперацыя "Ы" і іншыя прыгоды Шурыка". Маст. фільм. 16.20 "Казка за казкай". Адказы на пісьмы. 17.10 Выбары-94. 17.55 Храм. 18.30, 21.30 Інфарм ТБ. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.10 Вялікі фестываль. 19.30 "Меладрама з замахам на забойства". Маст. фільм. 20.35 "Русь мая...". Канцэртная праграма 21.15 Тэлеслужба бяспекі. 21.45 Спартыўныя навіны. 22.00 Ваш стыль. 22.05 Анталогія замежнага кіно. "Нараджа-ны перамагаць". Маст. фільм (ЗША).

СУБОТА, 22.10

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі. 8.10 Эканаміст. 8.20 Пад купалам Сусвету. 8.30 Надвор'е. 8.40 Пяць хвілін на жарты. 8.50 "Белае сонца пустыні". Маст. фільм. 10.15 Здароўе. Тэлекасціс. 10.40 Паказвае Магілёў. 11.10 "Лулу — анёл кветак". Мультисеры-ял. 11.45 "Край". Урсла Радзівіл. 12.15 Пра-фесійны бокс. Турнір. "Суперчэмпіён Беларусі". 13.45 "Елізавета Англіійская з-пад Смаленска". Сустрэча з Л. Касаткінай. 14.25 "Хата сям'і бага-та". Да Міжнароднага года сям'і. 15.10 Асілак. Тэлевізііны спартыўны клуб. Прамая лінія. 16.10 Паміж намі, жанчынамі. Тры навіны пра дабрыню. 16.50 "Чарапашкі ніндзя". 17.15 "Падводныя лодкі — акулы са сталі". Дак. серыял (Аўстралія). 17.45 Творчае маладзёжнае аб'яднанне "Крок". 19.05 "Нові К"-топ-10. 20.05 Міжнародныя спартыўныя навіны. 20.35 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.35 Пяць хвілін на жарты. 21.45 "Зоркі" на экране. Тэлевізііны трохсерыйны маст. фільм. "Дым". 3-я серыя. 22.55 Пад купалам Сусвету. 23.05 "Каскад". Пра бізнес і бізнесменаў. 23.20 Відзёма-нявідзёма. Навіны кіна-віда-аўдыё. 0.20 Футбол. Фінал куб-ка Беларусі сярод жаночых каманд. 2-гі тайм.

Канал "Астанкіна"

6.30 Суботняя раніца дзелавага чалавека. 7.15 Спорт-шанс. 7.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл. 8.00 Покліч джунгляў. 8.30 Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір". 10.00 Ранішняя пошта. 10.30 Медыцына для дзебе. 11.00 Без паўзы. 11.15 Смак. 11.35 Пераадоленне. 12.05 "Жыццё за жыццё". Маст. фільм (1916 г.) 13.35 Галасы Расіі. Спявае Ю. Учытава (Саранск). 13.50, 22.50, 23.50, 0.50 Навіны. 14.00 Дыялог у прамым эфіры. 14.40 Кніжны двор. 15.10 "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 3-ці "Аўтарытарныя правадыры". 16.10 "Жыццё за-паркаў". Тэлесерыял (ЗША). 16.50 Разумнікі і разумніцы. 17.45 Да і пасля... 18.40 "Каманда ў капелюшах". Тэлесерыял (ЗША). 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Навіны плос. 20.35, 23.00 Надвор'е. 20.45 "Зігфельд. Мужчына і яго жан-чына". Тэлефільм. 2-я серыя (ЗША). 21.40 Клуб "Белы папугай". 22.25 Каханне з першага погля-ду. 23.05 "Саламяныя сабакі". Маст. фільм.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі. 7.25 Мульти-пуліцы. "Фанік. Першабытная казка". 7.45 Сту-дия "Рост". "Наш Леў Іванавіч". 8.15 Пілігрым. 9.00 Парламенцкі тыдзень. 9.45 Музыка ўсіх пака-ленняў. 10.15 Як жыць будзем? 11.00 "С. В. Д.". Маст. фільм (1927 г.) 12.40 Сялянскае пытанне. 13.20 Дэ факта. 13.35 "Эдэра". Маст. фільм (Італія). 14.30 Тэлеэрудыт. 14.35 "Расія маладая". Дак. фільм. 11-я серыя. 15.40 Футбол без межаў. 16.25 Пецярбургскія гісторыі. Г. Вішнеўская. 16.55 Прэм'ера мультифільма "Робін Гуд" (ЗША). 17.55 Свята кожны дзень. 18.05 "Сентыментальнае па-дарожжа ў краіну "Бітлз". 18.50 Тэлеэрудыт. 19.25 "Далёкія галасы, застылыя жыцці". Маст. фільм (Вялікабрытанія). 21.05 Зусім сакрэтна. 22.20 Аўтаімгненне. 22.25 Спартыўная карусель. 22.30 Праграма "А". 23.30 Зоркі гавораць. 23.35 "Го-галь-могаль". Кінакамеда (Польшча).

Санкт-Пецярбург

9.00 "Гадзіна Фрэйзера". Рэлігійная праграма. 9.30 "Пераступіць мяжу". Маст. фільм. 1-я серыя "Папярковы змей". 11.00 "Ну, пачакай!" Мультипра-грама. 11.40 "Музыка на заказ". Кампазітар Венямін Бас

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

З надыходам халодных дзён колькасць злачынстваў у Гарадзенскай вобласці ня зменшылася. За тыдзень іх зарэгістравана 170. У іх ліку 2 забойствы, 11 цялесных пашкоджанняў, згвалтаваньне, 3 разбойных напады, 8 рабаванняў, 45 крадзяжоў дзяржаўнай і 83 - асабістай маёмасці грамадзян.

У 20 дарожных здарэннях 5 чалавек загінула і 18 паранена, у чатырох з іх вінаватыя нецвярозыя вадзіцелі.

ЗАБОЙСТВЫ

Ноччу з панядзелка на аўторак у в.Дзенькаўцы Мастоўскага р-на паміж мужам і жонкай, дарэчы, абодва злоўжывалі моцнымі напоямі і былі пазбаўлены бацькоўскіх правоў, адбыўся трагічны разлад, сьведкаў якога, аднак, не засталася, бо ўсё адбывалася ў хаце. Відавочна, што спачатку галава асірацелага сямейства адзіным ударам нажа ў сэрца забіў жонку, а потым... павесіўся на дзвярах.

У в.Крынічнае Гарадзенскага р-на, у ад-розненне ад мастоўскага выпадка, забіты майстар вайсковага лясніцтва не накла-ваў на сябе рукі. У гэтым яму "дапамог" нідз не працуючы 33-гадовы гарадзенец, які літаральна "змалаціў" ахвяру нагамі.

Абодва здарэнні аб'ядноўвае адна і тая ж акалічнасць - прысутнасць "зялёнага зьмея".

АБРАБАВАНЬНІ

Хваля "крамных" абрабаванняў пра-кацілася ў аўторак па Гарадзеншчыне. Спэнар іх вельмі падобны.

Так, у Горадні рабаўнік зайшоў у магазін "Гарачы хлеб" па вул.Савецкіх Паг-ранічнікаў і вырваў з рук пакупніцы каша-лэк са 180 даярамі і 70 тысячамі "зайцоў".

Яшчэ адзін зламысльнік, ужо ў Наваград-ку, таксама пакуль гуляе на волі.

Увечары па вул.Міцкевіча ён сустрэў у цёмным месцы загадчыцу магазіна "Паўлінка" і, стужнуўшы жанчыну чымсьці па галаве, забраў у яе дзве кайстры з пра-дуктамі харчавання, а таксама сумачку, у якой знаходзіліся паппарт, 120 тысяч руб-лёў і залатныя завушніцы.

Таксама нахабна дзейнічаў і рабаўнік з Ліды ў в.Міжэвічы Слонімскага р-на. Калі стала вецарэць, ён зайшоў у краму "Прам-тавары" і вырваў з рук загадчыцы дзеўную вырчку - 175 тысяч рублёў.

З грашмыма злодзей сеў у легкавік і зьнік, але пры ўезьдзе ў Ваўкавыск быў затрыма-ны. Падчас агляду яго аўтамабіля была знойдзена пневматычная вінтоўка.

РАЗАНІНА

А вось пік панажоўшчыны прыйшоўся на сераду. Менавіта ў гэты дзень найбольш агрэсіўная і нявытрыманая частка жыхароў вобласці "практыкавалася" у трапнасці

нажавых "уколаў". Ва ўсіх выпадках секун-дантам "паядынкаў" выступаў "зялёны зьмей".

Так, у Слоніме ён "назіраў" за сваркай двух малайцоў - слонімца і жыхара Дзятла-ва. У выніку госяць з раненнем грудной клеткі трапіў у шпіталь.

У Наваградку месцам "рынгу" стала ста-лавая N 1, у якой жыхар райцэнтра, які знаходзіўся ў нецвярозым стане, пусціў кроў двум, таксама п'яным землякам.

У Бярозаўцы 36-гадовы мужчына, які толькі чатыры дні прабываў на волі, "адзна-чыў" вяртанне з месцаў зняволення ўдарам нажа ў жывот сваёй знаёмай.

Амаль як у вядомай кінакамедыі дзейнічаў 18-гадовы абібока з вабласнога цэнтра, які за чаркаю паласнуў свайго ра-весьніка брытвай па шыі.

КРАДЗЯЖЫ ТЫДНЯ

Серада стала ў крымінальным календары ня толькі фехтавальна-кухонным днём. Толькі за адну ноч "разбамбілі" чатыры ган-длёвыя кропкі спажывецкай кааперацыі: у в.Пасулічы Зэльвенскага р-на, в.Нарушаўцы Ашмянскага, в.Марціянаўцы Ваўкавыскага і Валеўцы Наваградзкага раёнаў.

Праз суткі гэтка ж лёс напатакаў гандлё-вы "дом" спажывецкага ў в.Пагародна Во-ранаўскага р-на.

Ва ўсіх выпадках урон вагаецца ад 80 да 300 тысяч рублёў.

У гэтым сэне крыху адрозніваюцца страты ў Валеўцах, дзе злачынцы вынеслі з крамы тавару на 2,3 млн. рублёў. Але, відаць, няма больш сэнсу гаварыць пра па-мер стратаў, няспраўна сігналізацыю, слабыя дзверы і г.д. Колькі можна?

На думку некаторых прафесіяналаў з аб-ласнога УУС, кардынальна выправіць ста-новішча з захаваннем маёмасці можа

МГК "Маналіт". Мяркуецца, што дзён праз 10-14 пан Мар'януш Машкевіч з сям'ёй зой-ме ахвяравання канцэрнам апартаменты.

ФАБРЫКА ІЛЬНУ

На Наваградчыне пачала перапрацоўку ільносаломкі адзіная на Гарадзеншчыне фабрыка ільну. Прадпрыемства маладое, яго заснавальнік - міжгалоўны канцэрн "Маналіт". Прэзыдэнт МГК "Маналіт" С.Буйніцкі расказаў карэспандэнту "Па-гоні": "Мы больш трох год пераадольвалі бюракратычныя прэпоны, каб мець сваю вытворчасць па перапрацоўцы ільну. Сёння фабрыка набірае праэктную магут-насць, а неўзабаве яе вырабы будуць у крамах."

ЮБІЛЕЙНЫ СЕЗОН ЮБІЛЯРА

Трупаі Слонімскага дзяржаўнага дра-матычнага тэатру быў наладжаны фэст, прысьвечаны 60-гадоваму юбілею маста-кага кіраўніка тэатру М.Х.Варвашэвіча. Спадар Варвашэвіч ў год свайго юбілею распачаў 30-ты сезон у тэатры. За гэты час пад яго кіраўніцтвам на сцэне Слонімскага тэатру творчым калектывам пастаўлена больш за 30 спектакляў па творах бела-рускіх класікаў.

«ЗАЛАТЫ ВІЦЯЗЬ»

У Ціраспалі прайшоў трэці Міжнародны кінафэстываль славянскіх і праваслаўных народаў.

Галоўны прыз - "Залаты Віцязь" - атры-маў беларускі рэжысёр М.Паташук за мас-тацкую трагікамедыю "Кааператыў "Палітбюро".

ПОЛЬСКАЯ ВЫСТАВА Ў ГОРАДНІ

З 10 па 14 кастрычніка ў спартыўнай зале Гарадзенскага медыцынскага інстытута дзейнічала міжнародная выстава "Лодзінскі макрарэгіён у Горадні", за-рганізаваная Гарадзенскім аблвыканкамам і Саюзам палякаў Беларусі. На ёй свае вы-

толькі прыватызацыя гандлёвых кропак, бо, як правіла, у прыватных крамах паўторных крадзяжоў не бывае. Свая са-рочка, як кажуць...

ЗБРОЯ

Відаць ня чуў 47-гадовы жыхар Берасця аб пільнасці гарадзенскай міліцыі. У ад-варотным выпадку не "кульнуў" бы ён, зна-ходзячыся за рулём, шклянку моцнага напоя. Напэўна, таксама, не насіў бы пры сабе і цудоўны "Галезі-Брэгія" - сямізарадны пісталет італьянскай вытвор-часці. Кажуць, добры быў пісталет...

НІЗАСЫЦІ

22-гадовы трактарыст калгаса "Ленінскі шлях" Карэліцкага р-на згвалтаваў 72-га-довую аднавяскоўку ў яе хаце і ў дадатак забраў у старой 15 тысяч рублёў і 5 бутэлек гарэлкі.

У в.Балічы Шчучынскага р-на 39-гадовы айчыны ў сівушым дурмане знявечыў па-сынка-трэцякласніка. З чэрапа-мазга-вымі траўмамі хлопчык быў дастаўлены ў шпіталь.

НЯШЧАСЫЦІ

Цяжка сказаць, якія эксперыменты пра-водзілі два маладыя гарадзенцы ў кватэры дома N 15 па Азёрскай шашы, з якой яны і былі шпіталізаваны пасля тэрмічнага апа-лення тулава і рук.

Па словах пацярпелых, у кватэры выбух-нула скаварка.

І.ДАНІЛОВІЧ.

рабы (адзенне, абутак, медыкаменты, будматэрыялы, прадукты харчавання і іншае) прадстаўлялі фірмы Лодзінскага, Петрыкоўскага, Плоцкага, Серадзкага і Скерневіцкага ваяводстваў.

Фатаграфаванне А.УЛАДАСЕВІЧ

«ПАЛІТЭХНІК» ПРАЛЯЦЕЎ, СКА ЯШЧЭ ЗАХОЎВАЕ ШАНЦЫ

Няўдала правялі свае гульні на эўрапейскіх кубкавых турнірах беларускія гандбольныя клубы "Палітэхнік" і СКА з Менску.

Армейцы на сваёй пляцоўцы прайгралі італьянскаму "Трыесту" з лікам 21-23. "Палітэхнік" свае гульні па дамоўленасці праводзіў у Славеніі супраць "Алімпіа". Першая гульня 25-19 на карысць гаспада-рын. Паўторная сустрэча закончылася з лікам 21-20 на карысць мянчанак. Па выніку гульні да наступнага кола спа-борніцтваў трапілі славенкі.

Г.ВАСІЛЕВІЧ.

ГУЛЬНЯ ЁСЫЦЬ - ВЫНІК БУДЗЕ

Два паражэнні запар пацярпелі ў ро-зыгрышу кубка МХЛ хакеісты менскай "Цівалі". Спачатку менчукі прайгралі ў Ка-зані мясцовай "Іцілі" - 2:3, а затым у родных сьценах уступілі аднаму з лідэраў Заход-най зоны "Тарпеда" (Яраслаў) - 1:2.

У супрацьвагу сваім больш вопытным калегам выступаюць у адкрытым чэмпіянаце Расіі хакеісты "Нёмана" з Го-радні. На сваёй пляцоўцы гарадзенцы пе-рамаглі Санкт-Пецярбургскі СКА-2 - 6:1 і згулялі ў паўторнай сустрэчы ўнічыю - 6:6.

ЁСЫЦЬ ПЕРШЫЯ ПЕРАМОГІ І ПЕРШАЕ ВЫДАЛЕНЬНЕ

Алімпійская і нацыянальная зборныя Беларусі па футболе правялі ў Менску чарговую сустрэчу ў цыкле адборачных гульняў алімпійскага турніру і чэмпіянату Еўропы супраць зборных аб'яднанага гер-цагства Люксембург.

Алімпійцы атрымалі буйную перамогу - 3:0, а нацыянальная зборная перамагла сваіх сапернікаў з лікам 2:0.

Г.Г.

ЛІНКЕР АДЫХОДЗІЦЬ

Лепшы футбаліст апошняга дзе-сяцігоддзя Англіі Гары Лінкер развітаўся з футбалам. Апошнія два гады Гары гуляў у Японіі, але старыя і новыя траўмы не дазваляюць яму гуляць на поўную сілу.

(з.д.)

«ПАГОНЯ»

РЕДАКЦЫЙНАЯ РАДА
Заснавальнік:
культурна-асветніцкі фонд
«БАЦЬКАЎШЧЫНА».

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадні, вул.Дамініканская, 1.

Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова. Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.

Фотанабор, афсэты друку.

Гарадзенская абласная ўзбудзёная друкарня: 230003, г.Го-радня, вул.Паліграфістаў, 4.

Заказ 4014.

Наклад 4592 паасобнікі.